

**Cracow University
of Technology**

**Faculty
of Architecture**

**Department of Spatial Planning,
Urban and Rural Design**

Department of Spatial Planning, Urban and Rural Design
Faculty of Architecture, Cracow University of Technology
invites you to

the International Scientific Conference

AGGLOMERATIONS

Growth. Challenges. Space.

2nd - 4th March 2023 / online

organised UNDER THE AUSPICES:

His Magnificence Rector of Cracow University of Technology - Andrzej Białkiewicz, Prof. PhD. D.Sc. Eng. Arch.

Dean of the Faculty of Architecture - Magdalena Kozień-Woźniak, PhD. D.Sc. Eng. Arch., Univ. Prof.

The Polish Academy of Arts and Sciences (PAU)

Lublin Staroste - Zdzisław Antoń

Society of Polish Town Planners, Cracow Division

SCIENTIFIC COUNCIL

Rafał Blazy, PhD. D.Sc. Eng. Arch., Univ. Prof. – Chairman of the Scientific Council (Cracow University of Technology)
Waldemar A. Gorzym-Wilkowski, PhD. D.Sc. Eng. Arch., Univ. Prof. – Vice-Chairman of SC (University of Maria Curie-Skłodowska)
Klaudiusz Fross, PhD. D.Sc. Eng. Arch., Univ. Prof. (Silesian University of Technology)
Mateusz Gyurkovich, Prof. PhD. D.Sc. Eng. Arch. (Cracow University of Technology)
Matevž Juvančič, Assist. Prof. PhD. (University of Ljubljana)
Agata Anna Kantarek, Prof. PhD. D.Sc. Eng. Arch. (Cracow University of Technology)
Eva Kráľová, Assoc. Prof. PhD. (Slovak University of Technology)
Magdalena Kozień-Woźniak, PhD. D.Sc. Eng. Arch., Univ. Prof. (Cracow University of Technology)
Justyna Kobylarczyk, Prof. PhD. D.Sc. Eng. Arch. (Cracow University of Technology)
Tomasz Kozłowski, Prof. PhD. D.Sc. Eng. Arch. (Cracow University of Technology)
Yuriy Kryvoruchko, Prof. PhD. D.Sc. Eng. Arch. (Lviv Polytechnic National University)
Alirza Mamedov, Prof. (Kyiv National University of Construction Architecture)
Dominika Pazder, PhD. D.Sc. Eng. Arch., Univ. Prof. (Poznan University of Technology)
Katarzyna Pluta, PhD. D.Sc. Eng. Arch., Univ. Prof. (Warsaw University of Technology)
Marta Skiba, PhD. D.Sc. Eng. Arch., Univ. Prof. (University of Zielona Góra)
Matylda Wdowiarz-Bilska, PhD. D.Sc. Eng. Arch., Univ. Prof. (Cracow University of Technology)
Elżbieta Węclawowicz-Bilska, Prof. PhD. D.Sc. Eng. Arch. (Cracow University of Technology)

**Cracow University
of Technology**

Cracow University of Technology
Faculty of Architecture

Powiat Lubelski

ABSTRAKTY KONFERENCJI / CONFERENCE ABSTRACTS

Czwartek, 02.03.2023 / Thursday, March 2nd, 2023

SESJA I / 1st SESSION 10.30 – 12.15

Moderator:

prof. dr hab. inż. arch. Justyna Kobylarczyk

prof. dr hab. inż. arch.

Krzysztof Gasidło

Politechnika Śląska

Stare i nowe koncepty dla aglomeracji górnośląskiej

Old and new concepts for the Upper Silesian conurbation

Od 1945 roku kiedy konurbacja górnośląska znalazła się w całości w granicach Polski prowadzone są prace koncepcyjne i planistyczne, których celem było i jest rozwiązanie istotnych problemów rozwojowych takich jak np. kształtowanie struktury osadniczej czy budowa infrastruktury komunikacyjnej, Referat jest krytycznym przeglądem wybranych koncepcji.

Zdzisław Antoń

Starosta Lubelski

Presja miasta na przyległe do jego granic tereny zewnętrzne - obszary gmin ościennych.

Pressure of the city on the external areas adjacent to its borders - areas of neighbouring communes.

dr hab. prof. UW

Dorota Mantey

Uniwersytet Warszawski

Planowanie lokalnych centrów w kontekście modernizacji suburbiów

Planning local centers in the context of retrofitting suburbs

In post-socialist Europe, since the transformation period, many historical rural villages changed their spatial structure, turning into spreading housing estates with disturbed composition elements. At the same time, many new suburbs began to emerge. The only feasible way to make chaotically developed suburbs more sustainable is treating them as defective neighborhood units that need to be reinforced by improving their compactness and overcoming mono-functionality. Suburbs need retrofitting by providing residents with a local central space. Taking into account that nowadays more local life is considered more sustainable, it is worth checking whether and in what context local centers as a category of space appear in spatial policies and what are possible attitudes toward planning the hierarchy of central spaces. The paper presents results of the study of spatial policies of all municipalities included into Warsaw Functional Region.

dr hab. inż. arch., prof. PB

Bartosz Czarnecki

Politechnika Białostocka

Aglomeracja przez suburbanizację? Przykład Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego

Agglomeration through suburbanization? An example of the Białystok Functional Area

O obszarze funkcjonalnym Białegostoku jako aglomeracji mówi się od początku lat 70-tych. Wydaje się, że wówczas było to określenie na wyrost - miasto wojewódzkie było otoczone rzadką siecią wsi oraz kilku niewielkich miasteczek. Od około 30 lat obserwujemy dość typowe dla miast średnich i dużych rozlewanie się Białegostoku, a jednocześnie jako ośrodek regionalny wciąż jest on celem migracji z obszaru województwa, przy czym duża część nowych mieszkańców lokuje się w strefie podmiejskiej zasilając proces suburbanizacji, a także satelickie miejscowości. Celem referatu jest przedstawienie wniosków z analiz na podstawie danych, a także map ilustrujących przekształcenia struktury osadniczej obszaru funkcjonalnego Białegostoku.

prof. dr hab.

Mykoła Habrel

Politechnika Lwowska

docent, dr

Mychailo Habrel

Iwano-Frankiwski Uniwersytet Prawa im. Króla Daniela Halickiego

Instytucjonalny komponent metodologii uzasadnienia modelu organizacji przestrzennej i rozwoju aglomeracji lwowskiej

Institutional component of the methodology of justification of the model of spatial organization and development of the Lviv agglomeration

Jest określony trafność, cel, kluczowa idea. Wyjaśniono aparat kategoryczno-pojęciowy, stan badania problemu oraz metody analizy i uzasadnienia rozwiązań (podejście instytucjonalne). Analizowany jest stan i procesy w ramach lwowskiego lokalnego systemu osadnictwo jako terytorium potencjalnej aglomeracji oraz centralne miasto. Uzasadnione propozycje modelu organizacji przestrzennej i rozwoju aglomeracji lwowskiej. Badanie opiera się na teorii instytucjonalnej – systemie specjalnej wiedzy, zasad, wartości, obowiązków, oczekiwań, przekonań i założeń, które są wdrażane przez społeczeństwo i instytucje społeczne (organizacje publiczne, partie, ruchy społeczne, rodziny, nieformalne stowarzyszenia obywateli). Logika instytucjonalna ujawnia zachowanie społeczeństwa i stwarza warunki do wzajemnego zrozumienia i współpracy, stając się kluczowa w transformacji i rozwoju systemów przestrzennych. Dotyczy to przede wszystkim podsystemów rządzonych regułami, wartościami, założeniami poznawczymi, a nie tylko siłami rynkowymi i racjonalnym wyborem. Teoria ta powinna stać się podstawą organizacji przestrzennej i rozwoju aglomeracji w warunkach dynamicznych zmian i słabej przewidywalności, tworzących organiczne powiązania i relacje. Prowadząc badania, autorzy starają się zrozumieć procesy przestrzenne, interpretować kontekst, wyjaśniać interakcje elementów i związki przyczynowe, które zapewniają wynik.

dr inż. arch., prof. PR

Anna Sikora

Politechnika Rzeszowska

Kompozycje urbanistyczne miast tworzących aglomerację czwórmijską **Urban compositions of cities forming the four-city agglomeration**

„Czwórmiejsko” to stowarzyszenie czterech miast województw Podkarpackiego i Świętokrzyskiego: Tarnobrzega, Stalowej Woli, Niska i Sandomierza. Sąsiadujące ze sobą miasta mają stworzyć policentryczną aglomerację liczącą ponad 350 tys. mieszkańców. Potencjalny zintegrowany układ osadniczy charakteryzuje się specyficzną strukturą funkcjonalno-przestrzenną zarówno całego zespołu jak i wchodzących w jego skład miast. Miasta tworzące „Czwórmiejsko” to ważne ośrodki międzywojennego Centralnego Okręgu Przemysłowego. W obliczu zakłóceń łańcuchów dostaw w Polsce, szczególne znaczenie dla poprawy sytuacji gospodarczej regionów ma reindustrializacja jednostek osadniczych, a co za tym idzie przekształcenia struktury środowiska zbudowanego. Analiza kompozycji istniejących układów urbanistycznych jest niezbędna do prawidłowej oceny jakości przestrzeni oraz może być przydatna do programowania rozwoju przestrzennego jednostek miejskich. Celem artykułu jest wskazanie najważniejszych elementów kompozycyjnych miast tworzących konurbację, ich specyfiki oraz możliwości przebudowy struktury.

dr inż. arch.

Marceli Łasocha

Politechnika Krakowska

Model funkcjonalno-przestrzenny (w strategii rozwoju) jako instrument planowania i sterowania przekształceniami struktury miasta i aglomeracji
The functional and spatial model (in the development strategy) as an instrument for planning and controlling transformations in the structure of the city and agglomeration

Model funkcjonalno-przestrzenny jest obligatoryjnym elementem strategii rozwoju każdej gminy. Opracowują go również związki międzygminne i aglomeracje. Celem referatu oraz publikacji jest ocena zalet i wad tego instrumentu polityki przestrzennej. Analizy i oceny opierać się będą na wybranych sporządzonych modelach z obszaru województwa Małopolskiego i Dolnośląskiego.

Czwartek, 02.03.2023 / Thursday, March 2nd, 2023

SESJA II / 2nd SESSION 12.45 – 14.45

Moderator:

prof. dr hab. inż. arch. Krzysztof Gasidło

prof. dr hab. inż. arch.

Bohdan Cherkes

prof. dr hab. inż.

Józef Hernik

Uniwersytet Rolniczy w Krakowie

Czy istnieje tożsamość aglomeracji?

Is there an identity of the agglomeration?

dr hab. inż. arch., prof.PW

Katarzyna Pluta

Politechnika Warszawska

**Kształtowanie tożsamości krajobrazu współczesnych miast- realizacje i
rozwiązania teoretyczne**

Shaping the identity of the landscape of modern cities - realizations and
theoretical solutions

dr inż., prof. URK

Anita Kukulska-Kozieł

dr inż.

Katarzyna Cegielska

Uniwersytet Rolniczy w Krakowie

Czy Kraków i Budapeszt wykazują homogeniczność struktur przestrzennych? **Do Kraków and Budapest show homogeneity of spatial structures?**

Abstrakt: Dynamiczna urbanizacja oraz powiązana z nią koncentracja ludności wywierają istotny wpływ na zmieniający się krajobraz miast. Za cel pracy przyjęto analizę struktury pokrycia i zagospodarowania terenu dwóch miast o podobnej przeszłości i podobnych uwarunkowaniach fizjograficznych. Badania przeprowadzono w 18 dzielnicach miasta Kraków i 23 dzielnicach miasta Budapeszt. W badaniach zastosowano dwa etapy analizy: (1) analizę klastrową przy wykorzystaniu metody Warda oraz (2) analizy przestrzenne z wykorzystaniem narzędzi systemów informacji geograficznej. Zastosowana metoda umożliwiła wskazanie jednostek podobnych pod względem zagospodarowania przestrzennego (pokrycia terenu). W pracy wykorzystano dane dotyczące pokrycia terenu pochodzące z programu Urban Atlas. Nowością badań było zastosowanie synergicznego podejścia do klasyfikacji struktury miejskiej z wykorzystaniem pokrycia terenu i analizy skupień. Wyniki badań wykazały, że podstawowym czynnikiem wpływającym na strukturę pokrycia terenu i rodzaj zagospodarowania przestrzennego Krakowa i Budapesztu jest historia, system administracji publicznej i system planowania przestrzennego. Na podstawie wyników badań stwierdzono, że Budapeszt jest bardziej zurbanizowany niż Kraków. Ponadto Kraków nie wykazał tak jednorodnej struktury pokrycia terenu w dzielnicach centralnych jak Budapeszt. Największe różnice w pokryciu terenu wystąpiły w centrach i na obrzeżach analizowanych miast.

dr hab. inż. arch., prof. PP

Dominika Pazder

Politechnika Poznańska

Planowanie dziedzictwa jako sposób wzmacniania lokalnej tożsamości małych jednostek osadniczych. Przykład gminy wiejskiej Tarnowo Podgórne w aglomeracji poznańskiej

Heritage planning as a means of strengthening the local identity of small settlement units. An example of the Tarnowo Podgórne rural commune in the Poznań agglomeration

The concept of heritage planning, understood as strengthening local identity by connecting the past with the future within the framework of coordinated and sustainable development, is the basis of the presented research. The aim is to identify the unconscious heritage and strengthen the pride of the inhabitants of belonging to a place. The author present multifaceted research, including sociological ethnographic as well as architectural and urban research according to the methodology developed in accordance with the idea of placemaking. It was particularly important to adopt a participatory orientation and submit the results of the research to social evaluation. The result is the quantitative identification of resources along with their distribution within the examined commune and the development of a study of its spatial and social development.

dr inż. arch.

Krystyna Ilmurzyńska

Politechnika Warszawska

Tożsamość architektoniczna obszarów wiejskich na terenie Kazimierskiego Parku Krajobrazowego

Architectural identity of rural areas in the Kazimierski Landscape Park.

Referat podejmuje zagadnienia z zakresu architektury i urbanistyki. Głównym problemem są współczesne przekształcenia krajobrazu obszarów wysokocennych podlegających eksurbanizacji, na tle regulacji planistycznych. Rozważania oparto na przykładzie Kazimierskiego Parku Krajobrazowego. Badania, wykonane na potrzeby sporządzenia Operatu zagospodarowania przestrzennego do Planu Ochrony Kazimierskiego Parku Krajobrazowego, na zlecenie Narodowej Fundacji Ochrony Środowiska, stanowiły podstawę dla próby odpowiedzi na następujące pytania badawcze: 1/ Czy na badanym terenie występuje lokalna tożsamość architektoniczna? 2/ Czy nowo powstające obiekty podtrzymują zastaną tożsamość lub kreują nową? 3/Czy obowiązujące dokumenty planistyczne zapewniają utrzymanie wartości krajobrazowych w zakresie nowych obiektów architektonicznych?. Przeprowadzone analizy pozwoliły na stwierdzenie, że krajobraz na terenie całego Parku ulega zmianom na skutek powstawania nowej zabudowy rozproszonej, tzw. „drugich domów”. Na skutek dużej skali kubatur oraz odmiennego stylu życia ich użytkowników, nowa zabudowa ingeruje w charakter krajobrazu. Regulacje służące ochronie badanego obszaru skoncentrowane są na konkretnych wartościach przyrodniczych oraz dziedzictwie kulturowym Kazimierza Dolnego. Zagadnienie autentyczności charakteru architektury i krajobrazu wiejskiego na terenie Parku nie zawsze znajduje odzwierciedlenie w zapisach strategii rozwoju oraz planów miejscowych. We wnioskach sformułowano postulaty nowych zapisów, dostosowanych do ochrony wartości krajobrazowych w obliczu współczesnych uwarunkowań.

dr inż. arch., prof. PK

Hanna Hrehorowicz-Gaber

Politechnika Krakowska

Poszukiwanie wzorcowych form architektury w aspekcie aktywizacji wypoczynku i turystyki na terenie Wiśnicko -Lipnickiego Parku Krajobrazowego

The model forms of architecture in terms of activating leisure and tourism in the Wiśnicko-Lipnicki Landscape Park.

Zasoby przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe są podstawowymi atrybutami turystyki i wypoczynku w obszarze Polski Południowej. Turystyka kulturowa skierowana na poznawanie i odwiedzanie miejsc o wyjątkowych walorach krajobrazowych i formach architektonicznych jest pożądaną alternatywą dla rozwoju obszarów położonych na terenie pogórzy Karpackich. W celu zachowania zasobów architektury i ochrony przestrzeni został utworzony na podstawie badań in situ katalog form architektury dla Wiśnicko -Lipnickiego Parku Krajobrazowego bazujący na charakterystycznych detalach i formach obiektów typowych dla tego obszaru. Stanowi on wytyczne dla ochrony istniejących zasobów i bazę dla dalszych przekształceń związanych z powstawaniem form w procesach planistycznych. Poprawa jakości przestrzeni kulturowych i ochrona krajobrazów stanowi podstawę zwiększenia atrakcyjności turystycznej a co za tym idzie rozwoju gospodarczego

mgr inż. arch.

Alicja Hrehorowicz-Nowak

Politechnika Krakowska

**Katalog Form Architektury jako metoda ochrony krajobrazów kulturowych
Pogórza Wiśnickiego**

**The Catalog of Architecture's Forms as a method of protecting the cultural
landscapes of the Wiśnickie Pogórze**

Harmonijnie kształtowany krajobraz kulturowy daje podstawę ochrony tożsamości miejsca. Skatalogowanie walorów przestrzennych i form zabudowy jest elementem polityki przestrzennej gmin pogórza Wiśnickiego oraz statutowych działań ochronnych Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego. Opracowany katalog stanowi zbiór tradycyjnych elementów architektonicznych w odniesieniu do podstawowych rodzajów zabudowy i zawiera rozwiązania architektoniczne nawiązujące do miejscowej tradycji budowlanej, harmonizującej z krajobrazem, promując przyjazne dla krajobrazu formy. Jest również wytyczną dla nowo tworzonych strategii i dokumentów planistycznych w gminach.

dr inż. arch.

Agnieszka Ciepiela

Politechnika Krakowska

Ochrona wartości kulturowych w koncepcji planistycznej. Green Human Space w Pszczelęj Woli.

Protection of cultural values in the planning concept of Green Human Space in Pszczela Wola.

Problematyka rozwoju obszarów podmiejskich jest złożona, a obecne uwarunkowania formalno- prawne rzadko ułatwiają realizację wysokiej klasy założeń przestrzennych. Powiat Lubelski poszukując optymalnych rozwiązań projektowych w duchu zrównoważonego rozwoju, zaprosił do współpracy min. Katedrę Planowania Przestrzennego i Projektowania Urbanistycznego i Ruralistycznego WA PK. Wynikiem współpracy była analiza możliwości zagospodarowania terenu w Pszczelęj Woli. Idea utworzenia GHS – jako Międzynarodowego Centrum Transferu Zielonych Technologii była punktem wyjścia dla prowadzonych badań. Szeroko zakrojone analizy, obejmujące zarówno skalę regionu jak i lokalną umożliwiły szczegółowe rozpoznanie istniejących uwarunkowań przyrodniczych, planistycznych, transportowych oraz kulturowych. Kwerenda literatury, materiałów archiwalnych i formalno – prawnych oraz badania terenowe wykazały, że przedmiotowy obszar posiada bogatą tradycję związaną z kulturą ziemiaństwa. W Pszczelęj Woli i okolicach, koncentrują się liczne zabytki objęte różnymi formami ochrony, bardzo liczne stanowiska archeologiczne oraz cmentarze z okresu I wojny światowej, a także szereg wartościowych i interesujących obiektów nie objętych prawnymi formami ochrony. Dziedzictwo kulturowe, także współczesne, wraz z bardzo bogatą warstwą uwarunkowań przyrodniczych stanowiły podstawę koncepcji planistycznej planowanego przedsięwzięcia GHS. Proponowane w koncepcji GHS rozwiązania dają możliwość przywrócenia świetności oraz zachowania zabytkowych obiektów i założeń przestrzennych, przy poszanowaniu dla zasobów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego, realizując tym samym idee zrównoważonego rozwoju.

The issues related to the development of suburban areas are complex. Present formal and legal conditions rarely facilitate the implementation of high-class spatial assumptions. The Lublin District, looking for optimal design solutions in the spirit of sustainable development, invited among others Chair of Spatial Planning and Urban and Rural Design of FA CUT. The result of the cooperation was an analysis of the possibilities of land development in Pszczela Wola. The idea of creating the GHS - as the International Center for the Transfer of Green Technologies was the starting point for the conducted research. Extensive analyses, covering both the regional and local scale, enabled detailed recognition of the existing natural, planning, transport and cultural conditions. A query of literature, archival and formal and legal materials as well as field research showed that the area in question has a rich tradition related to the culture of the landed gentry. In Pszczela Wola and the vicinity, there are

numerous monuments covered by various forms of protection, numerous archaeological sites and cemeteries from the First World War, as well as a number of valuable and interesting objects not covered by legal forms of protection. Cultural heritage, also contemporary, together with a very rich layer of natural conditions formed the basis for the planning concept of the planned GHS project. The solutions proposed in the GHS concept give the opportunity to restore the splendor and preserve the historic buildings and spatial assumptions, while respecting the resources of the natural environment and cultural landscape, thus implementing the ideas of sustainable development.

Czwartek, 02.03.2023 / Thursday, March 2nd, 2023

SESJA III / 3rd SESSION 16.00 – 18.00

Moderator:

dr hab. inż. arch. Rafał Blazy, prof. PK

inż. dr hab., prof. ZNTU

Iryna Ryzhova

inż., doktor, doc.

Olga Pavliuk

Uniwersytet Narodowy "Politechnika Zaporoska"

Rozwiązywanie problemów urboekologii w kontekście rozwoju kultury i mentalności

Solving the problems of urboecology in the context of the development of culture and mentality

W związku z rozwojem urbanizacji i związanymi z tym problemami środowiskowymi miast, we współczesnej wiedzy naukowej pojawił się odrębny kierunek – ekologia miejska lub urboekologia, w tym urboekosystemy. Ekologiczne konsekwencje działalności gospodarczej człowieka są szczególnie zauważalne na obszarach zurbanizowanych. Rozwiązania problemów globalnej urbanistyki kulturowej w kontekście metodologii złożoności polega na tym, że świat tworzony w warunkach globalizacji, niestabilności, niepewności, informacyjnej stochastyczności jest tak złożony i wrażliwy, że żaden polityk i organizacje międzynarodowe nie są w stanie rozwiązać swoje problemy. Wraz z rozwojem procesów urbanizacyjnych i postępującą alienacją środowiska miejskiego, człowiek musi uwzględniać nowe mechanizmy adaptacyjne (fizjologiczne, psychologiczne, społeczne), które nie są nieograniczone. Rozwój kultury w miastach przyczynia się do powstawania wzorców, paradygmatów, norm i systemów utrzymywania pokoju, które ludzkość reprodukowała przez wieki i tysiąclecia. Miasta obejmują zjawiska społeczne, bytowe, gospodarcze, polityczne, religijne, wszystkie aspekty kultury materialnej jako znaki i środowisko tej czy innej kultury, w tym kulturę materialną, duchową, religijną. Każdemu opracowaniu projektowemu przestrzenno-przedmiotowemu środowiska musi towarzyszyć ekologiczna i społeczno-ekonomiczna ocena zasobów społeczno-gospodarczych w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju.

dr inż. arch.

Anna Polska

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Projekt urbanistyczny jako narzędzie polityki przestrzennej **Urban design as a tool of spatial policy**

Polski system planowania przestrzennego znajduje się w przededniu istotnych zmian, które przyniesie zmiana ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która zgodnie z zapowiedziami rządu powinna wejść w życie w I kwartale 2023 r. Zmiana podstawy prawnej stanowi dogodny moment do zastanowienia się nad efektywnością poszczególnych narzędzi polityki przestrzennej. Złożoność uwarunkowań planowania i zagospodarowania przestrzennego różnych obszarów implikuje konieczność stosowania zróżnicowanych narzędzi polityki przestrzennej. Dla niektórych obszarów wystarczy ogólne sformułowanie zasad zagospodarowania. Jednak dla innych - mających strategiczny dla rozwoju obszaru charakter - konieczne jest przyjęcie bardziej precyzyjnych wytycznych. Ich określenie mogłoby ułatwić uprzednie przygotowanie koncepcji zagospodarowania przestrzennego w formie wizji lub projektu, w jednym lub kilku wariantach. Na słabą implementację takiego narzędzia w obecnym systemie planowania przestrzennego w Polsce ma wpływ szereg czynników. Są to, między innymi koszty i czas opracowania, ale również brak umocowania prawnego. Niemniej, niektóre samorządy podejmują wysiłki związane z opracowaniem przedplanistycznych projektów urbanistycznych w celu wstępnego określenia możliwości zagospodarowania danego terenu, przeprowadzenia środowiskowej dyskusji nad potencjalnymi rozwiązaniami i określenia wytycznych do formułowania ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

dr inż. arch.

Agnieszka Kasińska-Andruszkiewicz

Politechnika Poznańska

**Planowanie uspołecznione w kontekście tworzenia jakościowej przestrzeni
wypoczynku. Przykład studialny - Skórzewo**

**Socialized planning in the context of creating a quality leisure space. Study
example - Skórzewo**

Wizerunek współczesnych wsi, stanowiących sypialną dzielnicę dużych miast, jest zwykle zbliżony. W wyniku niekontrolowanego rozwoju miast i poszerzania ich granic, tereny wiejskie są dynamicznie przekształcane w działki budowlane, a następnie w osiedla mieszkaniowe. Ze względu na brak Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego dla pewnych obszarów, istnieje ryzyko niekontrolowanego przyrostu osiedli mieszkaniowych, pozbawionych publicznych przestrzeni rekreacyjnych. W Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego należy uwzględnić ochronę terenów mogących stanowić przestrzeń publiczną o funkcji rekreacyjnej. To pierwszy krok na drodze do zaspokojenia potrzeb mieszkańców i zapewnienia wysokiej jakości warunków życia. W artykule autorzy pokażą pozytywny przykład udziału mieszkańców w rozwoju przestrzeni. Takie obywatelskie inicjatywy lokalne mogą w znaczący sposób poprawić warunki życia i być działaniem komplementarnym do Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego.

mgr

Antoni Matuszko

mgr inż.

Dariusz Mikołajczyk

Instytut Rozwoju Miast i Regionów

Kierunki rozwoju terenów mieszkaniowych w Górnośląsko Zagłębiowskiej Metropolii w świetle analizy dokumentów planistycznych gmin

**Directions of development of residential areas in the GZM Metropolis in the light
of the analysis of planning documents**

Wprowadzenie do przepisów Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obowiązku sporządzania bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, w ramach prac nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (studium), miało w ocenie ustawodawcy uczynić ważny krok w kierunku racjonalizacji procesów przestrzennych w Polsce. Dotychczasowe opracowania poświęcone temu zagadnieniu wskazywały bowiem na wyraźną nadpodaż gruntów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową w dokumentach planistycznych gmin. Problem ten w istotny sposób dotyczy również obszaru Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, czemu dowodzą prezentowane wyniki analiz dla 41 gmin członkowskich GZM, wskazujące na znaczny udział rezerw terenów mieszkaniowych w obowiązujących dokumentach studium. Niniejsze wystąpienie wpisuje się w bieżące dyskusje na temat dostępnych metod i sposobów bilansowania terenów mieszkaniowych, skupiając się na ocenie stanu polityki przestrzennej w skali badanego obszaru metropolitalnego. Powyższe skłania do wypracowania bardziej skutecznych i kompleksowych narzędzi (prawnych i technicznych) w obliczu narastającego problemu nieracjonalnego gospodarowania przestrzenią i pogłębiającego się w związku z tym chaosu przestrzennego w polskich gminach, odczuwalnego zwłaszcza w regionach miejskich.

mgr inż. arch.

Maciej Siekierski

Politechnika Koszalińska

Metody sporządzania analizy chłonności terenów przeznaczonych w miejscowych planach pod zabudowę dla w ramach bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę dla potrzeb studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin

Methods of preparing absorption analysis of land designated for development in local plans within the balance of land designated for development for the purposes of SUIKZP

Obowiązek opracowania bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę podczas sporządzenia lub zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy pojawił się wraz z nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 18 listopada 2015 roku. Zadaniem „Bilansu” miało być ograniczenie niekontrolowanej ekspansji zabudowy na tereny rolne, dotychczas niezabudowane. Jednak narzędzie to ogranicza w pewnym stopniu rozwój aglomeracji poprzez powiązanie analizy chłonności obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę z demografią danej gminy, a także sprowadzenie zapotrzebowania na nową zabudowę do sumy powierzchni użytkowej. Niniejsze opracowanie wskaże metody sporządzenia powyższych analiz w odniesieniu do funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej oraz ograniczenia wynikające z niekorzystnych zapisów obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

słowa kluczowe: aglomeracja, bilans, studium, chłonność

The obligation to prepare a balance sheet of land intended for development during the preparation or amendment of the study of conditions and directions of spatial development of a commune appeared with the amendment to the Spatial Planning and Development Act of 18 November 2015. The task of "Bilans" (Balance) was to limit the uncontrolled expansion of buildings on agricultural land, which had not been developed so far. However, this tool limits the development of agglomerations to some extent by linking the analysis of the absorbency of areas designated for development in local plans with the demographics of a given commune, as well as reducing the demand for new buildings to the sum of the usable area. This study will indicate the methods of preparing the above-mentioned analyzes in relation to the single-family and multi-family housing functions, as well as the limitations resulting from the unfavorable provisions of the applicable local spatial development plans.

keywords: agglomeration, balance sheet, study, absorbency

mgr inż. arch.

Michał Purski

Politechnika Warszawska

**Czynniki kształtujące strukturę przestrzenną małych jednostek osadniczych
Aglomeracji Kieleckiej**

Factors shaping the spatial structure of small settlement units of the Kielce
Agglomeration

mgr inż.

Andrzej Bąk

mgr

Antoni Matuszko

Instytut Rozwoju Miast i Regionów

Presja inwestycyjna na tereny zielone oraz dostępność do terenów zieleni na obszarze Metropolii GZM – pierwszej polskiej metropolii

Investment pressure on green areas and accessibility to green areas in the Metropolis GZM - the first Polish metropolis

Zabudowa terenów zielonych jest negatywnym zjawiskiem na obszarach polskich gmin, w tym Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Wystąpienie przedstawia wyniki analizy 41 dokumentów SUiKZP dla gmin tworzących GZM – pierwszą polską administracyjną metropolię utworzoną w 2017 roku. Ponieważ dokumenty studium nie są prawnie wiążące podczas wydawania pozwolenia na budowę, występują kolizje środowiskowe pomiędzy nowym zagospodarowaniem i zamierzonym przeznaczeniem w studium. Presja inwestycyjna, powodująca redukcję terenów zieleni dotyczy głównie realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej. Jedną z ważniejszych cech jakości zamieszkania jest dostępność przestrzenna w zasięgu 1200 m do terenów zieleni urządzonej i lasów. W celu poprawy dostępu mieszkańców do terenów zieleni oraz lepszej ochrony terenów zieleni wskazanych w studium, konieczne jest objęcie tych terenów planami miejscowymi, zgodnie z przeznaczeniem określonym w ustaleniach studium.

mgr

Wiktor Bosowski

Uniwersytet Zielonogórski

Standardy aplikowanej ilości zieleni publicznej w dokumentach planistycznych , a rzeczywiste potrzeby użytkowników

**Standards for public greenery applied in planning documents and the real needs
of users**

Celem opracowania jest próba określenia norm planistycznych dotyczących zieleni publicznej, w stosunku do potrzeb użytkowników. Poszukiwano zarówno aktualnych jak i historycznych wskaźników oraz standardów urbanistycznych, a następnie zestawiono je z aktualnie obowiązującymi Planami. W badaniach zwrócono uwagę na lokalizacje zielonych przestrzeni publicznych, ich dostępność dla mieszkańców, jakość, ich różnorodność w zagospodarowaniu jak i intensywności oraz na ich wzajemne oddziaływanie. Jako problem badawczy obrano ustalenie czynników przesądzających o wielkości projektowanej zieleni dla określonego kontekstu przestrzennego, w celu ustalenia optymalnych wskaźników dla przestrzeni mieszkalnych o różnych charakterach, stanowiących wskazówki dla projektantów dokumentów planistycznych jakim są Plany Miejscowe oraz SUIKZP. Standardy urbanistyczne powinny zawierać wskaźniki oraz zasady zagospodarowywania i kształtowania przestrzeni zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Piątek 03.03.2023 / Friday, March 3rd, 2023

SESJA IV / 4th SESSION 10.00 – 12.00

Moderator:

prof. dr hab. inż. arch. Mateusz Gyurkovich

dr hab.

Wioletta Kałamucka

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Problemy ochrony i rewitalizacji obszarów i obiektów chronionych w aglomeracji lubelskiej.

Problems of protecting protected areas and objects in the Lublin agglomeration.

dr inż. arch.

Alicja Maciejko

mgr inż. arch.

Mirosław Strzelecki

Uniwersytet Zielonogórski

Projektowanie i planowanie infrastruktury turystycznej na terenach ochrony przyrody objętych projektami planów ochrony na przykładzie projektu realizowanego w Parku Narodowym Gór Stołowych

Designing and planning tourist infrastructure in nature protection areas covered by protection plans on the example of a project implemented in the Stołowe Mountains National Park

Artykuł porusza problem projektowania elementów infrastruktury turystycznej na terenach ochrony przyrody takich jak parki narodowe, parki krajobrazowe oraz rezerваты przyrody na przykładzie autorskiego projektu autorów artykułu realizowanego od 2010 roku w Parku Narodowym Gór Stołowych. Autorzy podjęli się diagnozy procesu realizacji elementów małej architektury, które zostały zaprojektowane jako projekty modelowe, powtarzalne i spójne stylistyczne na różnorodnej przyrodniczo przestrzeni Parku Narodowego Gór Stołowych w okresie ponad 10 lat. Zdaniem autorów realizacja ta, przy zachowaniu procedury zgodnej z obowiązującym projektem planu ochrony oraz Ustawą o ochronie przyrody ujawniła lukę, która może sprzyjać powstaniu chaosu przestrzennego i degradacji walorów krajobrazowych, pomimo zastosowania ujednoliconych stylistycznie elementów infrastruktury technicznej zaprojektowanych przez architektów oraz planowanego wyboru lokalizacji. Ograniczenie się w planach tylko do wskazania miejsc, bez uszczegółowienia ich niepowtarzalnych walorów przestrzennych jest niewystarczające. Pominiecie roli architekta na tym etapie może powodować dysonans kompozycyjny i przestrzenny, zarówno funkcjonalny jak też estetyczny a także nieadekwatną ingerencję w zastaną przyrodę, co zostało poparte przykładami.

mgr inż. arch.

Jakub Dudek

dr hab. inż. arch., prof. PK

Rafał Błazy

Politechnika Krakowska

Dostęp do miejskich terenów zieleni - prawo czy przywilej mieszkańca?

Access to urban green areas - right or privilege of a resident?

Referat podejmuje temat analizy dostępności terenów zieleni miejskiej dla mieszkańców Rzeszowa, miasta pretendującego do miana jednego z najbardziej zielonych miast wojewódzkich w Polsce

dr inż. arch., prof. PK

Urszula Nowacka-Rejzner

Politechnika Krakowska

Wykorzystanie wartości dolin rzecznych w strukturze funkcjonalno-przestrzennej Krakowa - wybrane przykłady

**The value of river valleys in the functional and spatial structure of Krakow -
selected examples**

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej Krakowa doliny rzeczne zajmują istotne miejsce jako element budujący szkielet systemu przyrodniczego. W referacie zostanie zwrócona uwaga na walory i wartości tych zielono-wodnych terenów w przestrzeni miasta, skalę i rodzaj ich ograniczeń oraz przekształceń, a także ich znaczenie w kształtowaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej Krakowa. Rozważania zostaną przeprowadzone na wybranych przykładach dolin rzecznych o szczególnych walorach przyrodniczych i kulturowych, pozostających równocześnie pod silną presją inwestycyjną. Dla zachowania walorów tych zielono-wodnych przestrzeni, szczególnie istotnym jest podjęcie kompleksowych działań, które powinny zaowocować opracowaniem zawierającym wskazania dotyczące zarówno form i zasad ich ochrony, jak i zakresu ich udostępniania oraz ekspozycji w strukturze funkcjonalno-przestrzennej Krakowa.

mgr inż. arch.

Michał Marmur

Politechnika Poznańska

**Przemiany w układzie wodnym w dziejach ośrodka miejskiego. Florencja, Lyon,
Poznań i Zamość**

**Changes in the water system in the history of the urban center. Florence, Lyon,
Poznań and Zamość**

Obraz współczesnych miast jest efektem licznych przeobrażeń. Geneza miasta jest ściśle związana z dostępem do wody potrzebnej do życia i funkcjonowania mieszkańców. Środowisko naturalne wielu ośrodków miejskich ulegało stopniowej przemianie w wyniku rozrastania się miast, zapewnieniu dostępu do bieżącej wody czy budowy systemów obronnych. Te zjawiska doprowadziły do zmiany funkcji, jaką woda odgrywa w mieście. Szczególnie intensywna ingerencja w układy rzek nastąpiła w dobie rewolucji przemysłowej. Zachłystnięcie się zdobyczami technologicznymi, gwałtowny rozwój przemysłu i wzrost populacji doprowadził do prób kontrolowania żywiołu. Obecnie skutki tych działań są przez mieszkańców miast odczuwalne poprzez zanieczyszczenie środowiska, małą dostępność do obszarów naturalnych, zaburzenia w ekologii oraz zubożały miejski krajobraz. Kształtuje się nowy trend wśród naukowców oraz aktywistów, który ma za zadanie uświadomienie o roli rzek i ich naturalnym kształcie. Mając na uwadze ekologię i przyszłość mieszkańców podejmuje się działania mające przywrócić pierwotne układy wodne. Wybrane przykłady ukazują przekrój przemian jakie zaszły w układach rzecznych europejskich ośrodków miejskich od antyku po dzień dzisiejszy. Celem artykułu jest zwrócenie uwagi na ten aspekt w rozważaniach o kształtowaniu kompozycji przestrzennej oraz jakości miast, w których żyjemy.

mgr inż. arch.

Jarosław Piesik

Uniwersytet Zielonogórski

Sztuczne zbiorniki wodne w przestrzeni silnie zurbanizowanej na przykładzie miasta Szczecina

Artificial water reservoirs in highly urbanized space on the example of Szczecin

W centrach miast wielu aglomeracji miejskich występuje szereg sztucznych betonowych zbiorników wodnych. Część z nich została wytworzona w celach poprawy estetyki najbliższej okolicy występując w formie ozdobnej często z elementami fontanny. Istnieje jednak szereg zbiorników nieużytkowych pozbawionych swej funkcji – byłych zbiorników przeciwpożarowych stanowiących dawny rezerwuuar wodny. Zbiorniki te obecnie niewykorzystywane ulegają procesowi degradacji oraz powolnej eliminacji z przestrzeni publicznej a miejsce po nich zostaje zagospodarowywane przez obiekty kubaturowe. Tego typu podejście nie jest w pełni uzasadnione. Zbiorniki wodne stanowią część systemu retencyjnego wód i mogą być wykorzystywane do zasilania w wodę przestrzeni biologicznie czynnych oraz gromadzenia nadmiaru wód opadowych. Są też jednocześnie środowiskiem zróżnicowanym pod względem bioróżnorodności w którym występuje wiele gatunków fauny i flory. Stanowią także czasową przestrzeń życia dla gatunków migracyjnych ptactwa. Zbiorniki te są zazwyczaj usytuowane w atrakcyjnych przestrzeniach centów miast oraz wykazują duży potencjał do przekształceń w przestrzeń rekreacyjną, tak potrzebną w silnie zurbanizowanych częściach miast. W układzie przestrzennym miasta na przykładzie Szczecina oraz wykazane potencjalne możliwości rewitalizacji zdegradowanych zbiorników i wytworzenia wokół nich przestrzeni rekreacyjnej.

dr inż. arch.

Mariusz Łysień

Politechnika Krakowska

Kształtowanie terenów nadwodnych w aglomeracjach – na wybranych przykładach

Shaping waterside areas in agglomerations - on selected examples

Współczesne aglomeracje osiągają niespotykane dotąd rozmiary. Znaczna część ich obszarów położona jest w pobliżu elementów wodnych, co często związane jest z genezą powstania oraz rozwoju tych ośrodków. W związku z tym, problematyka kształtowania terenów nadwodnych jest niezwykle ważna zarówno ze względu na ochronę środowiska przyrodniczego, walory kulturowe oraz historyczne, jak i dla utrzymania zgodności z założeniami rozwoju zrównoważonego. Tereny nadwodne nadal należą do najważniejszych elementów w kształtowaniu struktury miasta, chociaż ich znaczenie ewoluowało wraz z rozwojem technologii. Lokalizacje położone w sąsiedztwie terenów nadwodnych osiągają najwyższe ceny, a obiekty na nich realizowane należą często do najważniejszych inwestycji w mieście. Obecnie stają się one wizytówkami miast, które stanowią o ich atrakcyjności. Łączą one najważniejsze założenia urbanistyczne oraz architektoniczne wraz z aktywnościami, które można nazwać „życiem miasta”. Przestrzenie publiczne im towarzyszące należą do kluczowych elementów całej struktury. Wiele wiodących ośrodków podejmuje w związku z tym starania mające na celu przywrócenie wartości, które zostały utracone lub uległy osłabieniu w trakcie rozwoju gospodarczego.

dr inż. arch.

Rita Łabuz

Politechnika Krakowska

Środowisko przyrodnicze – potencjał i ograniczenia w kontekście rozwoju Green Human Space w Pszczelej Woli

Natural environment – potential and constraints in the context of the development of Green Human Space in Pszczela Wola/

Zapobieganie niekontrolowanemu rozlewaniu się miast jest jednym z głównych celów zrównoważonego rozwoju w kontekście gospodarowania przestrzenią. Strefy podmiejskie są silnie narażone na presję inwestycyjną i występowanie zjawiska suburbanizacji. Z tego względu obszary aglomeracji powinny podlegać szczególnej trosce o właściwe zarządzanie ich przestrzenią. Tereny słabo zurbanizowane, bogate w naturalne tereny zieleni, są cenne zarówno pod względem krajobrazowym, jak i ekologicznym. Racjonalne gospodarowanie środowiskiem przyrodniczym poprzez wykorzystanie jego potencjału i uwzględnienie ograniczeń, jest jednym z elementów, które umożliwiają stworzenie optymalnej wizji rozwoju. Na przykładzie Pszczelej Woli, zlokalizowanej w rejonie podmiejskim Lublina i planowanej tam wielofunkcyjnej inwestycji Green Human Space, przedstawiono wyniki wieloaspektowych analiz środowiska przyrodniczego, które miały na celu identyfikację występujących uwarunkowań i określenie ich wpływu na proponowane rozwiązania projektowe. Badania przeprowadzono w skali regionalnej, obejmującej część powiatu lubelskiego i miasta Lublin oraz w skali lokalnej, ukazującej obszar Pszczelej Woli. Wykazały one obecność elementów, które mają znaczący wpływ na możliwości zagospodarowania tego obszaru. Wnioski z analiz pozwoliły na zaproponowanie koncepcji zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju i jednocześnie realizującej zakładany program założenia.

Piątek 03.03.2023 / Friday, March 3rd, 2023

SESJA V / 5th SESSION 12.15 – 14.00

Moderator:

dr hab. inż. arch. Dominika Pazder, prof. PP

prof. dr hab. arch.

Walerij Towbycz

Kijowski Narodowy Uniwersytet Budownictwa i Architektury

dr hab., arch., prof. ZNTU

Jurij Kryworuczko

Uniwersytet Narodowy "Politechnika Zaporoska"

Architektoniczne działania na rzecz ratowania życia dzieci: doświadczenie wojny **Architectural efforts to save children's lives: the experience of war**

Wojna postawiła nowe wymagania dotyczące zachowania życia – najcenniejszej rzeczy, jaką posiada człowiek. Zwłaszcza życie dzieci, z którym wiąże się przyszłość kraju. Dziś należy przemyśleć miejsca, w których przebywają dzieci – przedszkola, szkoły, sanatoria, obiekty rekreacyjne i place zabaw oraz inne obiekty, w których mogą przebywać dzieci. Nowe wymagania obejmują konieczność tworzenia bezpiecznych miejsc, w których dzieci mogą się szybko i bezpiecznie przemieszczać oraz przebywać przez dłuższy czas. Istnieje potrzeba tworzenia specjalnych miejsc chronionych w pobliżu miejsc przebywania dzieci, do których można dotrzeć najkrótszą drogą w jak najkrótszym czasie.

Podhalańska Państwowa Szkoła Zawodowa opracowała szereg projektów przedszkoli, szkół i budynków użyteczności publicznej z obecnością dzieci dla społeczności terytorialnej Makariv pod Kijowem, która doznała znacznych zniszczeń podczas rosyjskiej agresji wiosną 2022 roku. Wszystkie projekty realizowane przez studentów dotyczyły budowy schronu przeciwbombowego oraz zachowania życia dzieci i dorosłych. Na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej powstał projekt osiedla dla przesiedleńców we Lwowie. Opracowano zabezpieczenia w jednostkach mieszkalnych (moduł przestrzenny, dom) i urbanistycznych (kwartał, osada) z wykorzystaniem zasobów architektury.

Projekty zostały prezentowane na Międzynarodowym Forum 4DesignDay w Katowicach w dniach 26-29 stycznia 2023 roku i otrzymały pozytywne opinie i uznanie ukraińskich i polskich architektów.

mgr inż. arch..

Jadwiga Baczyńska

Politechnika Śląska

Ochrona Dziedzictwa Kulturowego w dobie transformacji energetycznej na przykładzie Patronackiego Osiedla Górniczego Czeladź - Piaski ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dostępności dla wszystkich użytkowników.

Protection of Cultural Heritage in the era of energy transformation on the example of the Patronackie Osiedle Górnicze Czeladź - Piaski, with particular emphasis on the needs of accessibility for all users.

PROBLEMATYKA PRACY:

1. Social Model of Disability by Mike Oliver - Społeczny Model Niepełnosprawności wg Mike'a Olivera,
2. Transformacja energetyczna regionu Śląsko-Dąbrowskiego,
3. Nowe wyzwania ekologiczne i energetyczne w starych budynkach,
4. Przyspieszenie zmian w czasie struktury społecznej i konieczność nadążenia za tymi zmianami z budownictwem mieszkaniowym.

Osiedle Patronackie Czeladź-Piaski, którego spora zachowana część jest wpisana do rejestru zabyków oraz gminnej ewidencji zabytków jest świadkiem czasu, kiedy górnictwo rozwijało się i stanowiło podstawę bytu mieszkańców regionu, dając wielką nadzieję na dobrobyt. Po ponad 100 latach górnictwo wygasło a wynik ówczesnego dobrobytu w postaci murowanych domów o ówczesnym wysokim standardzie stał się siedliskiem zachowań patologicznych i antywizytówką miasta. Jednocześnie siedlisko to stanowi bezwzględna wartość historyczną, która musi być chroniona.

Struktura własnościowa i zarządcza osiedla pozwala na ulepszenie, unowocześnienie i zaspokojenie współczesnych potrzeb mieszkaniowych obecnych i przyszłych mieszkańców osiedla. Po zbadaniu i poznaniu tych potrzeb oraz możliwości ich zaspokojenia zaproponowano konkretne zmiany dla ciągu kamienic przy ulicy Kościuszki jako przykład nowych możliwości.

Tempo budowania i tempo zmian społecznych nie są równoległe. Istnieje zatem silna potrzeba stworzenia takiej metody zaspokojenia wciąż nowych potrzeb mieszkaniowych, która nie wymaga budowania nowych tradycyjnych domów. Długość i jakość życia człowieka są coraz większe zatem pojawia się potrzeba wdrożenia zasad projektowania bez barier. Uzasadniona energooszczędność w architekturze obok wartości historycznych stwarza potrzebę poszukiwań nowej formy, nowej estetyki, nowego oddziaływania budynku na otaczającą go przestrzeń publiczną. Na wszystkie te problemy autor próbuje znaleźć rozwiązanie w projekcie rewitalizacji 12 identycznych kamienic przy ulicy Kościuszki w Czeladzi.

dr hab. inż. arch., prof. PK

Kinga Racóń-Leja

Dr inż., arch.

Damian Poklewski - Koziół

Politechnika Krakowska

Strategia uspokojenia ruchu w obrębie Golubskiej Starówki

Traffic calming strategy in the area of Golub Old Town

Strategie tworzenia stref wyłączonych z ruchu pieszego nie są niczym nowym. Są znane mniej więcej od lat - 60 tych, kiedy zrozumiano, że historyczne centra miast nie mogą być dalej przystosowywane do dynamiki przemian determinowanych postępującą autozależnością.

Golub – historyczna dzielnica miasta Golub-Dobrzyń – a niegdyś niezależne miasto położone na prawym brzegu pradoliny rzeki Drwęcy, zmaga się dzisiaj z procesami depopulacyjnymi oraz wynikającymi z tych procesów konsekwencjami społecznymi. Stały odpływ mieszkańców skutkuje zamieraniem usługowych parterów, a tkanka miejska ulega degradacji. Niestety przeprowadzone działania rewitalizacyjne w 2006 roku kosztem dużych nakładów finansowych nie przyniosły pokładanych oczekiwań.

Wystąpienie będzie prezentacją wyników badań przeprowadzonych przez zespół pracowników PK na zlecenie UM oraz zrodzonych z tych badań koncepcji projektowych strategii uspokojenia ruchu w obrębie Golubskiej Starówki. Badania dowodzą, że współczesne procesy rewitalizacyjne z zakresu rozwiązań komunikacyjnych należy rozwiązywać w szerokim kontekście uwarunkowań, z których najważniejszymi są struktura integracji społecznej, z miastem, krajobrazem, ruchem turystycznym oraz dziedzictwem historycznym.

dr hab. inż. arch., prof. UZ

Marta Skiba

mgr inż. arch.

Agata Stępińska-Kaczmarczyk

Uniwersytet Zielonogórski

Emisja zanieczyszczeń w strukturze miejskiej. Model aktualnych wyzwań proekologicznych i energooszczędnych w dostosowaniu miast do zmian klimatycznych

Emission of pollutants in the urban structure. A model of current pro-ecological and energy-saving challenges in adapting cities to climate change

Artykuł przedstawia dynamikę zmian przestrzennych oraz zjawisk społeczno-gospodarczych, które wpływają na emisję zanieczyszczeń w mieście i jego otoczeniu. Na podstawie przeprowadzonych analiz można stwierdzić, że miejsca, do których (z zewnątrz) przepływa najwięcej azotu, wraz z różnymi produktami niezbędnymi do utrzymania funkcji miejskich, są również największymi emiterami zanieczyszczeń azotowych. Oprócz azotu miejsca te emitują również największą ilość gazów cieplarnianych oraz tych ze spalania węglowodorów. Na przedstawionym modelu obiegu azotu w mieście średniej wielkości, jakim jest miasto Zielona Góra, można przygotować politykę łagodzącą wpływ zmian klimatycznych spowodowanych tradycyjnie rozwijającą się gospodarką. Proponowane zmiany w polityce miejskiej powinny zmierzać do osiągnięcia gospodarki o obiegu zamkniętym, uwzględniającej energetykę rozproszoną, która czerpie energię i ciepło z biogazowni, minimalizując spalanie węglowodorów. Dokładność parametrów wejściowych oparto na wcześniejszych badaniach i założeniach. Przedstawiony model miasta i jego otoczenia jest uproszczony do kwartałów zagospodarowania, które zostały wydzielone w oparciu o struktury homogeniczne. Model miasta Zielona Góra odwzorowuje rzeczywiste procesy, które zachodzą w wyniku przepływu azotu. Polityka przestrzenna powinna zogniskować się na odnawialne, lokalne źródła energii, które pomogą zwiększyć poziom bezpieczeństwa energetycznego poprzez dywersyfikację źródeł energii, i wykorzystanie w szczególności biomasy, powszechnie dostępnej i uznanej jako odpad/śmieci, a zawierającej azot reaktywny. Biomasa należy do najtańszych źródeł energii jednocześnie umożliwia recykling produktów ubocznych i śmieci zawierających azot - uznany za zanieczyszczenie, które jednak z powodzeniem może być uniwersalnym nośnikiem energii. Jest to kontynuacja rozważań na temat wyodrębnienia aktualnych problemów i wyzwań miast w utrzymaniu dobrostanu mieszkańców i przeciwdziałaniu zmianom klimatu. Koncepcje celowych upraw roślin energetycznych, uzupełnionych zagospodarowaniem odpadu zawierającego azot reaktywny czyli obornika, osadu ściekowego i kompostu w miastach, do wykorzystania w procesie fermentacji do produkcji biogazu jest realną szansą na wypełnienie zobowiązań unijnych przez Polskę, ale przede wszystkim stwarza wiele korzyści dla społeczeństwa i kraju, z niezależnością energetyczną i gospodarką obiegu zamkniętego na czele.

dr hab. inż. arch., prof.PK

Matylda Wdowiarz-Bilska

Politechnika Krakowska

Planowanie innowacyjnych ośrodków gospodarczych w duchu zrównoważonego rozwoju. Przykład GHS w Pszczelej Woli.

Planning innovative economic centers in the spirit of sustainable development. An example of GHS in Pszczela Wola.

Wraz z rozwojem gospodarki opartej na wiedzy i postępem technologicznym w strukturze aglomeracji pojawiły się charakterystyczne ośrodki gospodarcze jak np. parki naukowe, technologiczne. Celem referatu jest przedstawienie podejścia i metody projektowej oraz zasad kształtowania urbanistyczno-architektonicznego tego typu ośrodków w kontekście zrównoważonego rozwoju i wyzwań klimatycznych. Zaproponowana przez zespół Katedry Planowania Przestrzennego, Projektowania Urbanistycznego i Ruralistycznego Analiza możliwości zagospodarowania Green Human Space w Pszczelej Woli stanowi wizję rozwoju strefy podmiejskiej Lublina. W ramach opracowania przedstawiono koncepcję eksperymentalnej, modelowej enklawy badawczo – usługowej o wysokiej jakości przestrzeni charakterystycznej dla założeń parku technologicznego.

dr hab. inż. arch., prof. PK

Patrycja Haupt

Politechnika Krakowska

Rozwój aglomeracji - inkluzywne i przyjazne strefy jednorodzinnej zabudowy w kontekście współczesnych wyzwań klimatycznych

Aglomerations growth - Planning inclusive, friendly single family zones in the context of contemporary climate challenges

Współczesne środowisko mieszkaniowe zmagają się z wieloma wyzwaniami między innymi ze zmianami klimatu, które stają się motywacją wielu decyzji w planowaniu przestrzennym. Projektanci miast stają w obliczu dylematów jak planować przestrzeń mieszkaniową aby mogły być równocześnie inkluzywne i przyjazne mieszkańcom, ale zaprojektowane z myślą o zmieniającym się klimacie. Tradycyjne formy zabudowy mieszkaniowej mogą przyczyniać się do negatywnych zmian klimatycznych. Zabudowa kwartałowa wzmacnia efekt miejskiej wyspy ciepła, obszary budynków jednorodzinnych powodują rozlewanie się miast na przedmieścia i negatywne skutki dla atmosfery spowodowane codziennym przemieszczaniem się za pomocą indywidualnego transportu samochodowego. Wciąż jednak marzenie o własnym domu z ogrodem pozostaje silne w świadomości społecznej stanowiąc symbol wyższego statusu. Życie w zabudowie jednorodzinnej jest również bardziej komfortowe ze względu na przestrzeń, zapewnienie intymności i kontaktu z naturą. Czy miasta mogą stawać się coraz bardziej przyjazne klimatowi zachowując ten typ zabudowy? Jak planować strefy zabudowy jednorodzinnej? Jakie przemiany zachodzą we współczesnej zabudowie jednorodzinnej? To pytania badawcze, na które poszukuje się odpowiedzi w badaniach współczesnej zabudowy jednorodzinnej.

dr

Julia Gorzelany

dr inż., prof. URK

Tomasz Noszczyk

Uniwersytet Rolniczy w Krakowie

Zarządzanie miejskimi terenami zielonymi w czasie pandemii Covid-19 – przykład Kraków

**Management of urban green areas during the Covid-19 pandemic - the example of
Kraków**

Rozprzestrzeniając się na świecie, pandemia COVID-19 wywarła znaczący wpływ na codzienne życie ludzi. W czasie koronawirusa ludzie zmienili m.in. swoje przyzwyczajenia czerpiąc korzyści z terenów zielonych. Głównym celem badań było określenie wpływu pandemii na zarządzanie miejskimi terenami zielonymi oraz zidentyfikowanie potrzeb mieszkańców w zakresie ich doposażenia. Aby zrealizować cel, przeprowadzono badania ankietowe wśród mieszkańców Krakowa i wywiad ekspercki z przedstawicielem Zarządu Zieleni Miejskiej. Umożliwiło to stworzenie rekomendacji dla organu zarządzającego terenami zielonymi w stolicy Małopolski. Badania ankietowe przeprowadzono wśród 1350 respondentów. Respondenci wskazywali też, że istniejące tereny zielone należy doposażyć o dodatkowe oświetlenie, ławki do odpoczynku i kosze na śmieci. Wyniki wywiadu eksperckiego wskazały z kolei, że COVID-19 wpłynął na zarządzanie miejskimi terenami zielonymi.

Piątek 03.03.2023 / Friday, March 3rd, 2023

SESJA VI / 6th SESSION 15.00 – 16.30

Moderator:

dr hab. inż. arch. Marta Skiba, prof. UZ

dr hab. inż. arch., prof. PL

Jan Wrań

Politechnika Lubelska

Lublin - nowa metropolia regionu. Lubelski Okręg Metropolitalny

Lublin - the new metropolis of the region. Lublin Metropolitan District

Lublin-powstająca metropolia, ma szansę uniknąć problemów dręczących metropolie już istniejące- gigantycznych korków, wysokie zanieczyszczenia powietrza i smogu, kłopotów z pieszą i rowerową komunikacją. Najbardziej charakterystycznym elementem lubelskiej komunikacji miejskiej są trolejbusy, których zaletą jest ekologiczność oraz mobilność (w porównaniu do tramwaju). Obecnie został ustalony kierunek kształtowania struktury funkcjonalno- przestrzennej Lubelskiego Okręgu Metropolitalnego z sześcioma miastami satelitarnymi.

słowa kluczowe: zrównoważony rozwój, zachowanie dziedzictwa kulturowego, rozwiązania proekologiczne.

Associate Professor

Liudmyla Shvets

O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv

Technical University of Berlin

**Strukturalny i funkcjonalno-przestrzenny rozwój kolejowej komunikacji
zbiorowej w strukturze aglomeracji. Analiza porównawcza z Ukrainy i Niemiec.**
**Structural, functional and spatial development of railway public transport
complexes in the structure of agglomerations. On the example of a comparative
analysis of Ukrainian and German objects.**

The problems of urban development of railway public transport complexes of the Kharkiv agglomeration in the post-war period were analyzed in the study. The data was updated during the period of de-occupation after the invasion of Russian troops on the territory of Ukraine, in particular the Kharkiv region. The objects of the study are considered as important links in the structure of the development of cities as a whole, which provide the necessary connectivity in the structure of the agglomeration and at the level of the region. Furthermore, these complexes, as strategic objects, play a leading role in the resource provision of populated areas. They are public centers at the city level, and at the local level, they form the architectural and urban planning space as the main objects of the city. German objects were analyzed as an example of successful development.

For many years, the Soviet approach to the development of the spatial environment prevailed in Ukraine, which was mostly based on the planned economic model of state management. Before the Russian invasion, modern Ukraine made intensive efforts to implement the decentralization reform. This reform of recent years has finally launched a transformation in community management approaches with the aim of giving greater leverage in decision-making to local self-government. The return of the population to the occupied cities is thanks to railway transport and symbolizes the return and “arrival” at home. Therefore, it is important for the local community to restore the operation of railway connections and their further successful development.

dr inż. arch.

Bartosz Kaźmierczak

Politechnika Poznańska

Rozwój zabudowy Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania w kontekście dostępności transportu zbiorowego

Urban development of the Poznań Functional Urban Area in the context of public transport accessibility.

Artykuł prezentuje autorskie badania w zakresie oceny stopnia powiązania rozwoju przestrzennego z siecią transportu zbiorowego miejskich i wiejskich jednostek osadniczych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania. Głównym celem badań jest określenie na ile planowany - i faktyczny, rozwój zabudowy uzależniony jest od dostępności transportu zbiorowego. Badania skupiają się na transformacji danych ilościowych w jakościową ocenę będącą częściowym obrazem stanu ładu przestrzennego w wymiarze przestrzennym i funkcjonalnym. Podstawą merytoryczną do podjęcia badań jest koncepcja rozwoju opartego na transporcie, w tym badania Roberta Cervero, Petera Calthorpe, Luca Bertolini czy Charliego Xue.

The article presents original research on the assessment of the degree of connection between spatial development and the public transport network of urban and rural settlement units of the Poznań Urban Functional Area. The main purpose of the research is to determine to what extent the planned - and actual, development of buildings depends on the availability of public transport. The research focuses on the transformation of quantitative data into a qualitative assessment that is a partial picture of the state of spatial order in the spatial and functional dimensions. The substantive basis for undertaking research is the concept of Transit Oriented Development, including research by Robert Cervero, Peter Calthorpe, Luca Bertolini and Charlie Xue.

mgr inż. arch.

Leszek Wiśniewski

Politechnika Warszawska

Związek struktury przestrzennej dużych miast Europy i Polski z modelem mobilności ich mieszkańców

The relationship between the spatial structure of large cities in Europe and Poland with the mobility model of their inhabitants

Struktura przestrzenna i transport w mieście wpływają na siebie wzajemnie. Z jednej strony to sieci transportu, przede wszystkim ulice, ale także transport publiczny – tramwaj, metro, kolej – stanowią „szkielet” struktury przestrzennej miasta. Z drugiej strony struktura przestrzenna i funkcjonalna miasta – jego gęstość, zwartość, a także poli- i monocentryczność decydują o tym jakich wyborów transportowych dokonują ich mieszkańcy. Dyskusja o zrównoważonej mobilności, a więc jak najmniej tereno- i energochłonnej nie może się zatem ograniczać do infrastruktury transportowej, ale musi uwzględniać środowisko, w którym ta infrastruktura funkcjonuje, czyli strukturę miasta.

Artykuł jest drugą częścią badań zaprezentowanych w zeszłym roku. Dotyczyły one związków rozmiarów miasta z modelem mobilności jego mieszkańców. Celem tego artykułu jest poszukiwanie podobnych związków, ale uwzględniając strukturę przestrzenną miasta. Badanie dotyczy pięciu dużych miast Europy – Amsterdamu, Berlina, Kopenhagi, Paryża i Wiednia oraz sześciu największych miast Polski – Gdańska, Krakowa, Poznania, Szczecina, Warszawy i Wrocławia.

dr inż. arch.

Tomasz Bajwoluk

dr inż. arch.

Piotr Langer

Politechnika Krakowska

Wpływ przemian drogowego korytarza transportowego „Kraków Wschód – Bochnia” na formę struktury funkcjonalno-przestrzennej wschodniej części aglomeracji Krakowa i jej aktywność gospodarczą

Impact of changes in the road transport corridor "Kraków East - Bochnia" on the form of the functional and spatial structure of the eastern part of the Krakow agglomeration and its economic activity

Referat zawiera prezentację wyników badań dotyczących wpływu przemian drogowego korytarza transportowego na formę struktury funkcjonalno-przestrzennej, określoną rozmieszczeniem znaczących aktywności gospodarczych w obrębie tego korytarza – w odniesieniu do wschodniej części aglomeracji krakowskiej. Zbadanie relacji i współzależności rozwoju systemu transportu drogowego z procesami przeobrażeń struktury zabudowy pozwala określić ogólne tendencje kształtowania przestrzeni, a także zbudowanie na tej podstawie modeli odzwierciedlających transformację badanego korytarza drogowego. Zakresem badań objęto fragment drogowego korytarza transportowego pomiędzy Krakowem a Bochnią (określanego „Kraków Wschód – Bochnia”), jako charakterystyczny przykład współczesnych przemian struktury funkcjonalno-przestrzennej zachodzących w dużych aglomeracjach miejskich pod wpływem budowy i oddania do użytku autostrad. Badania oparto o autorskie prace terenowe, przegląd literatury przedmiotu oraz analizę dostępnych dokumentów planistycznych. Wykorzystano również narzędzia GIS oraz materiały kartograficzne i zdjęcia satelitarne. Przemiany badanego obszaru i zwiększenie jego dostępności w związku z obecnością autostrady A4 wskazują na atrakcyjność inwestycyjną tego rejonu przede wszystkim w miejscach węzłowych oraz wzdłuż łączników wiążących autostradę z innymi elementami korytarza drogowego. Relacje pomiędzy zrealizowanym odcinkiem autostrady a wcześniej istniejącym układem drogowym są kluczowe w procesie powstawania stref i miejsc aktywności gospodarczej, a w konsekwencji powodują przekształcenie przestrzeni zabudowanej według nowego modelu przestrzennego.

dr inż. arch.

Jakub Błachut

Politechnika Krakowska

Rozwiązania komunikacyjno- transportowe w obszarze Green Human Space w Pszczelej Woli

Communication and transport solutions in the area of Green Human Space in Pszczela Wola

Obszar zaproponowany pod rozwój Green Human Space cechuje się potencjalnie dobrą dostępnością komunikacyjną, która jednakże wymaga modernizacji a przede wszystkim wytworzenia nowoczesnego innowacyjnego podejścia i przekształcenia na model zrównoważony. Obsługa transportem indywidualnym realizowana po obu stronach Zielonego Korytarza Rzeki Bystrzycy planowana jest poprzez uspokojone strefy dojazdowe prowadzone równoleżnikowo drogami zbiorczymi do głównych korytarzy transportowych. Zaproponowany dostęp do GHS, zgodny jest z ideą zrównoważonego wzrostu, wiąże się z rozwojem i dywersyfikacją transportu zbiorowego głównie dla pracowników z wykorzystaniem zarówno komunikacji autobusowej miejskiej najlepiej w formie elektrycznych autobusów jak i linii Lubelskiej Kolei Aglomeracyjnej i jej przystanków, w pierwszej kolejności w Niedrzwicy, później być może także w Majdanie i Krężnicy Jarej. Należy przy tym podkreślić, że z perspektywy międzynarodowej zarówno Via Carpatia w ciągu drogi ekspresowej S19 jak i linia kolejowa Lublin, Kraśnik, Rozwadów, wzdłuż której prowadzona jest kolej regionalna, zapewniłyby połączenie transportowe z obszarem „Trójmorza” bardziej ideowo niż realnie.

Piątek 03.03.2023 / Friday, March 3rd, 2023

SESJA VII / 7th SESSION 17.00 – 18.45

Moderator:

dr hab. inż. arch. Matylda Wdowiarz-Bilska, prof. PK

dr inż. arch. prof. PK

Andrzej Hrabiec

Politechnika Krakowska

Aglomeracja, czy poliforma miast 15-to minutowych

Agglomeration or polyform of 15-minute cities

Najnowsze trendy planowania miast negują developerską (maksymalną) formę zabudowy terenów miejskich o jednorodnej funkcji mieszkaniowej. Doświadczenia socjologiczne i przestrzenne we współczesnym projektowaniu architektury skłaniają się ku obiektom wielofunkcyjnym.

dr inż. arch.

Agnieszka Wośko-Czeranowska

Politechnika Warszawska

Przestrzeń. Natura. Kultura. Transformacje terenów granicznych Warszawy, na przykładzie osiedla Falenica

Space. Nature. Culture. Transformations of the border areas of Warsaw, on the example of the Falenica housing estate

Falenica jest usytuowana na terenie Warszawy, przy jej południowej granicy. Była wsią leżącą nad Wisłą, potem letniskiem realizowanym na wschód od niej, gminą wiejską, gminą letniskiem, a obecnie warszawskim osiedlem w dzielnicy Wawer.

Falenica podlegała znacznym transformacjom funkcjonalnym i przestrzennym i proces ten trwa nadal. Istnienie Falenicy w jej współczesnej lokalizacji zapoczątkowała parcelacja terenów po obu stronach linii Kolei Nadwiślańskiej w rejonie przystanku/stacji Falenica. Miejscowość rozwijała się prężnie do czasów II wojny światowej, podczas której została znacznie zniszczona. Od lat 50. XX w. na terenie po zlikwidowanym getcie, zrealizowano Spółdzielcze Osiedle Pracownicze, co diametralnie zmieniło charakter zabudowy i układ przestrzenny. Dalsza urbanizacja, stosowanie wtórnych podziałów działek, wprowadzanie wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej i nowych funkcji proces ten pogłębia. Dodatkowymi problemami jest ekspansja zabudowy na tereny leśne i rolne, a także zanikanie tradycyjnej drewnianej zabudowy letniskowej (świdermajer). Modernizowany jest układ komunikacyjny i realizowane są nowe inwestycje, tworzące bariery dla niezmotoryzowanych mieszkańców oraz powodujące uciążliwości (hałas, zanieczyszczenie powietrza) i wycinanie drzew. Dokumenty planistyczne pochodzą sprzed wielu lat, obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pokrywają niewielki fragment osiedla. Zachodzące przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne Falenicy nie zawsze korzystnie wpływają na jej środowisko naturalne, zbudowane i społeczne.

mgr inż. arch.

Beata Bajon

Podhalańska Państwowa Uczelnia Zawodowa w Nowym Targu

Revitalization processes in the Podhale region - selected issues

Procesy rewitalizacyjne na obszarze Podhala - wybrane zagadnienia

Celem artykułu jest zwięźle przedstawienie procesu rewitalizacji na terenie Podhala w aspekcie społecznym, gospodarczym oraz przestrzenno-funkcjonalnym. To proces trudny, związany z dobrą organizacją i koordynacją działań wielu interesariuszy. Wprowadza on nowe podejście do rewitalizowanej przestrzeni, stawia przed samorządami konkretne zadania i daje im praktyczne narzędzia do jej kompleksowego przeprowadzenia. Miejscowości na Podhalu mają większe trudności z wdrażaniem nowych technologii oraz pozyskiwaniem funduszy zewnętrznych, z powodu braków kadrowych, dlatego rzadziej można mówić o natychmiastowych widocznych efektach rewitalizacji w terenach górskich, czyli obszarach szczególnie cennych i trudnych z racji posiadanych zasobów środowiska przyrodniczego. Rewitalizacja jednak może służyć jako narzędzie ratujące przekształcane tereny, może stanowić szansę na przyspieszenie rozwoju całych miejscowości na obszarze Podhala.

mgr inż. arch.

Mateusz Klimek

Uniwersytet Zielonogórski

Rola parków przemysłowych w przekształceniach przestrzennych małych miast województwa lubuskiego

The role of industrial parks in spatial transformations of small towns in the Lubuskie Voivodship.

Celem niniejszej prezentacji jest określenie roli parków przemysłowych i logistycznych w przekształceniach przestrzennych małych miast województwa lubuskiego. Problem badawczy zdefiniowano jako określenie wpływu zrealizowanych w ostatnim dziesięcioleciu inwestycji kubaturowych związanych z obsługą przemysłu i logistyki na układ przestrzenny o krajobraz miast. W fazie badań skupiono się na obserwacji dynamiki rozwoju parków przemysłowych i logistycznych, a także powiązań między zmianami zachodzącymi w krajobrazie i rolą aktów prawa miejscowego w wyznaczaniu terenów dla lokalizacji inwestycji. Rezultatem rozważań jest określenie wpływu realizacji obiektów kubaturowych na funkcjonowanie małych miast.

mgr inż. arch.

Aleksandra Wyrzykowska

Politechnika Śląska

Kierunki zagospodarowania terenów pogórnich w aglomeracji Górnośląskiej
Directions of development of post-mining areas in the Upper Silesian
agglomeration

mgr inż. arch.

Magdalena Duda

dr inż. arch.

Paweł Trębacz

Politechnika Warszawska

Plomba urbanistyczna – zmiana funkcjonalno-przestrzenna w mieście jako wypełnienie struktury przestrzeni publicznej na przykładzie terenu zajezdni autobusowej na warszawskim Mokotowie

Urban seal – functional-spatial change in the town as an infill to the structure of public space on the example of a bus depot in Warsaw's Mokotów

Obecnie, w Polsce w kontekście projektowania osiedli mieszkaniowych brakuje form regulacji ze strony wspólnoty samorządowej w odniesieniu do określenia układu miejskiej przestrzeni publicznej dla nowotworzonego zespołu zabudowy zlokalizowanego w systemie przestrzeni otwartych większej jednostki urbanistycznej. W dobie, z jednej strony, inflacji i naporu inwestycyjnego, a z drugiej ciągłego braku zaspokojenia popytu na rynku nieruchomości presja ekonomiczna na nową zabudowę mieszkaniową wielorodzinną staje się motorem dla liberalnego podejścia do ładu przestrzennego i powoduje nieoptymalne wykorzystanie potencjału opracowywanego obszaru.

W artykule dokonano analizy istniejących dokumentów planistycznych dotyczących obszaru Miejskiej Zajezdni Autobusowej (terenu publicznie niedostępnego) w warszawskiej dzielnicy Mokotów pod kątem możliwości tworzenia nowych powiązań w istniejącej siatce przestrzeni publicznej oraz analizy innych kontekstów urbanistycznych dla mniejszego kawałka miasta – tytułowej plomby urbanistycznej. Wykorzystując metodę Case Study zaprezentowano i scharakteryzowano sposób projektowania uzupełnień istniejących struktur miejskich. Na wariantowych, studialnych przykładach przygotowanych na zajęciach z projektowania urbanistycznego w Pracowni Urbanistyki Stosowanej WAPW zaprezentowano pozytywny przykład zmian funkcjonalnych i przestrzennych urbanistycznej plomby zabudowy osiedlowej na terenie podlegającym przekształceniom. Artykuł poszerza wiedzę z zakresu tworzenia nowych przestrzeni publicznych oraz wpisuje się w debatę urbanistyczną dotyczącą dogęszczania tkanki miejskiej, jako jednej z metod przeciwdziałania zagrożeniu „rozlewania się” miasta.

At present, in Poland, in the context of residential development design, there is a lack of forms of regulation on the part of the local government community about determining the layout of urban public space for a newly created development complex located in the open space system of a larger urban unit. In the era of, on the one hand, inflation and investment pressure, and, on the other hand, the continuous lack of satisfaction of demand in the real estate market, economic pressure for new multi-family housing development becomes

a driver for a liberal approach to spatial order and causes suboptimal use of the potential of the developed area.

The article analyzes the existing planning documents for the area of the Municipal Bus Depot (a publicly inaccessible area) in Warsaw's Mokotów district in terms of the possibility of creating new connections in the existing grid of public space, as well as analyzing other urban contexts for a smaller slice of the city - the eponymous urban planning plat. Following the Case Study method, the method of designing additions to existing urban structures was presented and characterized. A positive example of functional and spatial changes of an urban infill of neighborhood development in an area transforming is presented using variant study examples prepared for urban design classes at the Applied Urbanism Studio of WAPW. The article broadens knowledge in creating new public spaces and contributes to the urban planning debate on urban tissue densification as one of the methods of counteracting the threat of urban sprawl.

dr

Andrzej Stasiak

Uniwersytet Łódzki

Escape roomy w Polsce – rozkwit i upadek wielkomiejskiej rozrywki
Escape rooms in Poland - the rise and fall of big-city entertainment

Sobota, 04.03.2023 / Saturday, March 4th, 2023

**SESJA VIII DOKTORANTÓW I STUDENTÓW
SESSION 8th FOR PHD STUDENTS AND STUDENTS**

SESJA A / A SESSION 9.30 – 10.50

Moderator:

dr hab. inż. arch. Matylda Wdowiarz-Bilska, prof. PK

mgr

Beata Chmiel

Uniwersytet Gdański

Jakość strategii rozwoju a rozwój miasta - jakościowa analiza strategii rozwoju

Quality of the development strategy and the development of the city - qualitative analysis of the development strategy

Na posterze zaprezentowano wyniki analizy jakościowej strategii rozwoju wybranych miast europejskich. Wyodrębniono elementy konieczne w strategii, które wpływają na kompletność dokumentu oraz jego wartość w zarządzaniu miastem. Wybrane strategie oceniono pod względem ich aktualności na wyzwania XXI wieku. Wynikiem przeprowadzonej analizy jest ocena końcowa dla każdego z dokumentów, która świadczy o tym, że dany dokument może stanowić wzór dla innych miast w jaki sposób strategia rozwoju powinna zostać przygotowana i wdrażana.

mgr inż. arch.

Krzysztof Grochal

Politechnika Krakowska

Nowe miasta socjalistyczne założone w obrębie istniejących obszarów metropolitalnych

New socialist cities established within existing metropolitan areas

Artykuł powstał w ramach badań nad socjalistycznymi miastami planowanymi, które powstały na terenie Europy Środkowej w ramach projektów powojennej odbudowy i modernizacji. Większość z nich założono na terenach słabo zurbanizowanych i w ścisłym powiązaniu z nowymi kombinatami przemysłowymi. Część z nowych miast lokowano jednak w pobliżu istniejących obszarów metropolitalnych i w celach niezwiązanych z industrializacją. Celem artykułu jest porównanie tej grupy ośrodków pod względem ich struktury przestrzennej, profilu funkcjonalnego i dominujących tendencji demograficznych. W szczególności zostały omówione kwestie odporności lub podatności na proces kurczenia się miast. Wyłoniono dwa przykłady, które porównano pod względem ich cech morfologicznych, ludnościowych i powiązań funkcjonalnych: Tychy w konurbacji górnośląskiej i Hawierzów w aglomeracji ostrawskiej. Dla obu z nich zostały przygotowane analizy struktury zabudowy i sieci komunikacyjnej oraz zmian ludnościowych od lat pięćdziesiątych do czasów współczesnych. Stwierdzono, że oba miasta wykazują zwartość przestrzenną, czytelność pierwotnego układu urbanistycznego i podobieństwo typologii zabudowy. Oba z nich skurczyły się w porównaniu z maksimum populacyjnym u progu transformacji ustrojowej. Depopulacja Tych miała bardziej gwałtowny przebieg, a w Hawierzowie przyspieszyła po akcesji Czech do Unii Europejskiej. Bliskość obu ośrodków w stosunku do centrów obszarów metropolitalnych nie wpłynęła na utratę autonomicznych funkcji miejskich. Mimo podobieństw morfogenetycznych, procesy kurczenia się Tych i Hawierzowa obrały odmienne trajektorie. Wyjaśnienie przyczyn tej rozbieżności wydaje się interesującym zagadnieniem do dalszej analizy.

Msc Diploma, arch.

Miklós Dormán

Budapest University of Technology and Economics

Możliwości przestrzeni wspólnych na obrzeżach aglomeracji wokół Budapesztu **Possibilities of community spaces on the edge of agglomeration around Budapest**

While the economic role of Budapest continues to grow, the expansion of settlements near the capital is not abating, which nowadays also affects smaller settlements located outside or on the edge of the agglomeration. Looking at the increasingly widespread home-office phenomenon and the economic situation of young families, these more isolated settlements are becoming more and more popular destinations. Due to their isolation, the community spaces created here were previously underused and therefore more neglected. It can be said that these public spaces are not designed for the integration of the new population, mainly new families.

The research therefore examines settlements where the most problematic is the lack of usability or even the existence of public spaces. In all cases, we see that the potential lies in the environment of cultural, commercial and educational functions, but this environment is typically too demarcated. Strict boundaries lead to alienation, we feel separated from each other, from the community spaces of the settlement, and from the values of the built environment.

The stated intention is thus to study the settlement patterns, go around the community functions, and understand the environment in its given situation. We investigate whether new formal or informal functions can appear, whether local communities can be involved in the rethinking of the public space, and whether a common logic and design language can develop with the participation of the local community?

By preparing case studies and getting to know the aspirations of the settlement (community, mayor), we would like to arrive at a list of problems, an uncovered diagnosis, from which important intervention options can be read.

mgr inż. arch.

Krzysztof Skrzypek

Politechnika Krakowska

Realia szacowania chłonności terenu w SUIKZP gmin aglomeracji krakowskiej
The realities of estimating land development capacity in the SUIKZP of
communes of the Krakow agglomeration

W 2015 roku nowelizacja Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wyznaczyła w Polsce obowiązek określenia w gminnych studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego parametr chłonności terenu jako czynnika determinującego kierunki działań planistycznych gmin, a zwłaszcza możliwości wyznaczania terenów inwestycyjnych pod nową zabudowę.

Celem nowelizacji było dążenie do kształtowania przez gminne samorządy terytorialne struktury przestrzennej zabudowy w sposób bardziej racjonalny i zwarty. Zwłaszcza, w kontekście poszanowania i ochrony terenów niezainwestowanych wymagających w przypadku nowych inwestycji, dużych nakładów infrastrukturalnych realizowanych przez same władze samorządowe.

Badaniem objęto gminne studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wybranych gmin aglomeracji krakowskiej po 7 latach od wprowadzenia nowych rozwiązań systemowych. Analizie poddano stopień realizacji w tych dokumentach wspomnianego wymogu ustawowego oraz znaczenie jakie ustalenia tych dokumentów mogą mieć dla dalszego rozwoju tej aglomeracji. Rezultaty badania ukazują dużą swobodę w sposobie realizacji ustawowego wymogu, nieadekwatną do potrzeb i wymagającą działań naprawczych.

mgr

Donata Wysocka

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Współautorzy

dr hab. Jadwiga Biegańska; prof. UMK

dr hab. Elżbieta Grzelak-Kostulska; prof. UMK

mgr inż., Sylwia Kuziemkowska

Identyfikacja głównych problemów planowania stref podmiejskich na podstawie dokumentów strategicznych i planistycznych. Studium przypadku powiatów bydgoskiego i toruńskiego

Identification of the main problems in planning suburban zones based on strategic and planning documents. A case study of Bydgoski and Toruński Poviats

The main problem of the dynamic development of suburban zones in Poland is the lack of adequate spatial planning. In this context, the aim of the study is to compile the diagnosed problems indicated in strategic-planning documents, as well as the proposed courses of action, which allowed to know the character of planning activities in suburban zones. The spatial scope covered communes of Bydgoski and Toruński poviats, considered as suburbs of the cities Bydgoszcz and Toruń. Particular challenges in the planning of suburban spaces relate to: transport accessibility, access to technical infrastructure, access to public services, as well as access to sports and cultural infrastructure and services. An analysis of the strategic and planning documents in terms of the considered problems showed that the state diagnosis did not always correspond to the proposed courses of action. This is a serious issue that may translate into the risk of taking further inadequate planning measures in suburban zones.

mgr inż. arch.

Zuzanna Kasperczyk-Brodecka

Politechnika Poznańska

Tymczasowe użytkowanie przestrzeni w kontekście rozlewania i kurczenia się miast

Temporary use of space in the context of urban sprawl and shrinkage

Tematyka badań dotyczy tymczasowego użytkowania śródmiejskich nieużytków, jako metody aktywizacji społeczno-przestrzennej, która może mieć korzystny wpływ na przeciwdziałanie kurczeniu i rozlewaniu się miast. Celem jest stworzenie Strategii Recyklingu Przestrzeni, składającej się z narzędzia identyfikacji potencjału wakujących zasobów, wytycznych dla samorządów jak współpracować z inicjatywami tymczasowego użytkowania oraz metody ich ewaluacji. W ramach konferencji omówiony zostanie wątek potencjału tkwiącego w nieużytkach, ich charakterystyki przestrzennej oraz skali występowania zjawiska na przykładzie Poznania. Mapowanie nieużytków oraz badania in situ (spacery badawcze, inwentaryzacja urbanistyczna, dokumentacja fotograficzna) pozwoliły zdefiniować powtarzające się cechy przestrzenne oraz wzorce ich tymczasowego zagospodarowania.

mgr inż. arch.

Mariya-Veronika Mochulska

Politechnika Gdańska

Wpływ kształtowania zabudowy na systemy przewietrzania miasta **The impact of building development on urban ventilation systems**

Problemy jakości powietrza w mieście są wielkim wyzwaniem dla badaczy. Wiele działań zostało już podjętych w celu zwalczania takich zjawisk jak wyspa ciepła i wysokie stężenia zanieczyszczeń powietrza. Niezależnie od tego planowanie miast zostaje jednym z najmniej zbadanych czynników wpływających na przepływ powietrza. Na podstawie analizy literatury w posterze przedstawione są cechy i elementy przestrzenne zabudowy, które mają wpływ na wentylację.

mgr

Marta Lip-Kornatka

Politechnika Śląska

**Adaptacja obiektów zabytkowych na cele mieszkaniowe - przypadek szkoły przy
ul. Piastowskiej w Rudzie Śląskiej jako przykład wyzwań konserwatorskich**

**Adaptation of historic buildings for residential purposes - the case of the school at
ul. Piastowska in Ruda Śląska as an example of conservation challenges**

Adaptacja obiektów zabytkowych na cele mieszkaniowe stanowi działanie alternatywne dla nowego budownictwa, które niejednokrotnie może przeciwdziałać niekorzystnym trendom urbanizacyjnym. Jednocześnie pozwala na zachowanie obiektów historycznych oraz zwartych systemów zabudowy, co stanowi podstawę działań związanych z ochroną dziedzictwa. Adaptacja obiektów zabytkowych na cele mieszkaniowe to także działanie problematyczne doktrynalnie. Niniejsze wystąpienie ma na celu wskazanie wyzwań konserwatorskich, jakie zostały napotkane w trakcie przebudowy dawnej szkoły publicznej w Rudzie Śląskiej na mieszkania.

The adaptation of historic buildings for residential purposes is an alternative to new construction, which can often counteract negative urbanisation trends. At the same time, it allows the preservation of historic buildings and compact built-up structures, which is the basis for heritage conservation activity. The adaptation of historic buildings for residential purposes is also a doctrinally problematic operation. This presentation aims to identify the conservation challenges encountered in the transformation of the former public school in Ruda Śląska into housing.

mgr inż. arch.

Przemysław Pałka

Politechnika Krakowska

Potencjał rozszerzenia aglomeracji miejskiej w Metaverse/Web 3.0

The potential of expanding the urban agglomeration in Metaverse/Web 3.0

Celem pracy jest sprawdzenie czy i jeśli są to jakie możliwości rozwoju aglomeracji miejskiej w przestrzeni wirtualnej w uniwersum Metaverse oraz w środowisku zdecentralizowanej przestrzeni Web 3.0. Charakterystyka i wyjaśnienie czym jest uniwersum Metaverse, Web 3.0. Przytacza się definicję aglomeracji miejskiej w świecie realnym, jej charakterystyki, typologię, przykłady i podejmuje się próbę sprawdzenia czy można obszary, struktury w świecie wirtualnym również nazywać aglomeracjami miejskimi. Podejmuje się próbę odpowiedzi na pytanie czy systematykę i definicje aglomeracji miejskiej świata realnego można stosować dla miast w uniwersum Metaverse/Web 3.0. Opisuje się wybrane narzędzia dostępu do uniwersum metaverse/web 3.0. Obszarem badawczym jest urbanistyka i planowanie przestrzenne, metodologia projektowania wspomaganego komputerowo, technologia komputerowa a charakter problemu naukowy - związany z kształtowaniem przestrzeni miejskiej w świecie wirtualnym oraz jej wpływem na świat realny i wirtualny.

Sobota, 04.03.2023 / Saturday, March 4th, 2023

SESJA B / B SESSION 11.10 – 12.10

Moderator:

dr inż. arch. Hanna Hrehorowicz – Gaber, prof. PK

inż. arch.

Julia Czaronek

inż. arch.

Oliwia Rosińska

Politechnika Poznańska

Partycypacja społeczna w procesie projektowym

Public participation in the design process

Partycypacja społeczna dotyczy aspektów związanych z budowaniem relacji pomiędzy wizją architekta, a oczekiwaniami odbiorców, użytkowników architektury. W procesie projektowym dochodzi do dialogu między wieloma autonomicznymi jednostkami wpływającymi na to jak przestrzeń będzie odbierana. W aspektach tworzenia się tkanki miejskiej można rozpatrywać wpływ czynników związanych z kwestiami społecznymi, tożsamości kulturowej oraz rozwiązaniami przestrzennymi. Idea zrównoważonego rozwoju stanowi podstawę do społecznego udziału, będącego niezbędnym czynnikiem niwelującym dysonanse w rozwiązywaniu skomplikowanych zagadnień przestrzennych, tak aby stworzona warstwowość miejska była czytelna dla każdego, a co ważniejsze tworzyła komfortową przestrzeń dla użytkownika. Wartą uwagi kwestią, wpływającą na kreowanie przestrzeni miejskiej, jest wpływ społeczności lokalnej, która stanowi istotny podmiot w procesie projektowym. Aby odpowiedzieć na pytanie, jak doprowadzić dialog projektanta - urbanisty z użytkownikiem do satysfakcjonującego konsensusu, warto zwrócić uwagę na pierwszorzędne potrzeby każdego użytkownika. Przykładem takich rozwiązań są realizacje odpowiadające na problemy tych najbardziej potrzebujących społeczności, gdzie projektant musi zmierzyć się z napotkanymi problemami ludzi i w adekwatny sposób odpowiedzieć na ich potrzeby. Projektując przestrzeń dla ludzi, koncepcja architektoniczna może łatwo kolidować z doświadczeniem użytkownika, dlatego zaangażowanie potencjalnych odbiorców przestrzeni, w proces projektowania jest sposobem na dodanie różnych perspektyw do wizji architekta w kierunku architektury, adekwatnej oraz zrozumiałej dla każdego. Opracowanie stanowi refleksję na temat roli partycypacji społecznej oraz jej form. Przedstawiane zostają przykłady metodologii podejmowania wspólnych, koleżeńskich decyzji, roli architekta w procesie projektowym oraz dialogu pomiędzy projektantem a użytkownikiem.

Kamila Mizera

Politechnika Krakowska

Przestrzeń publiczna w aglomeracjach miejskich
Public space of urban agglomerations

Przestrzeń publiczna stanowi niezwykle istotny element aglomeracji miejskiej. W XXI wieku to właśnie w przestrzeni tej odnajduje się i szuka ukojenia w aglomeracji miejskiej jednostka społeczna. Stanowi ona miejsce umożliwiające nawiązywanie nowych kontaktów, często również przestrzeń ta jest łącznikiem komunikacyjnym, a także polepsza jakość życia mieszkańców.

inż. arch.

Wiktor Hładki

Politechnika Krakowska

Wpływ globalnych kierunków historycznych i nowoczesnych nurtów na rozwój współczesnego Wiednia

The influence of global historical directions and modern trends on the development of contemporary Vienna

Wiedeń jako jedno z ważniejszych miast kultury europejskiej może pochwalić się dużym dorobkiem architektonicznym. Stolica Austrii jest miastem historycznym, w którym jak w innych większych ośrodkach kultury europejskiej, widoczny jest rozwój architektury poprzez kolejne nurty architektoniczne, które będąc obecne w historycznej tkance miasta pozwoliły na wykreowanie również nowych przestrzeni, w których zaprojektowano nowoczesną architekturę.

Zwiedzanie Wiednia jest aktywnością budującą wrażliwość i architekta i zwykłego odbiorcę. Całość założenia urbanistycznego Wiednia jest ciekawym przykładem na inspirację, do rozwoju nowoczesnej stolicy europejskiej, w której znajdzie się miejsce na zabudowę historyczną z muzeami, pałacami i kościołami, które w zestawieniu kontrastowym z zabudową powstałą po 1900 roku nie wypada brutalnie - a tworzy pewien harmonijny układ miejski o znacznych kontrastach w formach, które w perspektywie całego układu miasta ulegają zacieraniu.

Podczas wystąpienia zapraszam do przeglądu dorobku architektonicznego oraz artystycznego Wiednia poprzez podróż przez lata historycznych kierunków architektonicznych. Ukazany zostanie proces przejścia architektury Wiednia do kierunków nowoczesnych, który nastąpił bez drastycznego odcięcia form historycznych i harmonijnego przejścia do form nowoczesnych.

inż. arch.

Adrianna Krańska

Politechnika Poznańska

Problematyka przestrzeni modernistycznych osiedli mieszkaniowych

Problems of space in modernist housing estates

Artykuł rozważa negatywny wpływ strefowania funkcjonalnego i rozwiązań przestrzennych oraz formalnych osiedli modernistycznych na życie mieszkańców i ekologię na przykładzie osiedli Poznania. Biorąc pod uwagę historię spółdzielni mieszkaniowych artykuł definiuje problemy osiedli. W oparciu o teorie urbanistyczne i własne obserwacje, autorka zauważa zalety i wady przestrzeni osiedli, definiuje też źródła negatywnego odbioru tych przestrzeni przez mieszkańców i osoby z zewnątrz. Opierając się na współczesnych ideach urbanistycznych, artykuł skupia się na szukaniu rozwiązań mogących poprawić jakość przestrzeni tych struktur i życia w nich.

inż. arch.

Paulina Otto

Politechnika Poznańska

Miasto dla wszystkich, czyli jak równoważyć potrzeby kierowców i pieszych.

Analiza ciągłości śródmiejskich traktów komunikacyjnych

A city for everyone, or how to balance the needs of drivers and pedestrians.

Continuity analysis of inner-city transport routes

Korki, zanieczyszczone powietrze, brak miejsc parkingowych to trudności, z którymi boryka się większość miast. Pomimo ciągłego rozwoju motoryzacji, świat dochodzi do momentu, w którym samochody zamiast ułatwiać życie, zaczynają je utrudniać. Coraz częściej zaleca się korzystanie ze zbiorowej komunikacji lub piesze wędrówki. Zdaje się, jakby miasta były zaprojektowane głównie dla samochodów, nie dla przechodniów.

Problemy dotyczące poruszania się pieszych po mieście posiadają wielu aspektów. Możemy mówić zarówno o tym, czego doświadczają osoby niepełnosprawne czy starsze, jak i te, których uznajemy za w pełni sił. Nierzadko droga jest bardziej zadbane niż chodnik, który ze względu na liczne wyboje utrudnia poruszanie się po nim wszystkim użytkownikom. Możemy też zauważyć powolne zanikanie idei „ulic handlowych,” tak charakterystycznych dla miast europejskich. Wprowadzenie na nie szybkiego ruchu samochodowego sprawia, że zdecydowanie tracą na atrakcyjności i przejście przez nie stanowi raczej nieprzyjemną konieczność. Ponadto ciągi piesze często zostają przerwane przez arterie, co powoduje kolejne utrudnienia. Problemy związane z brakiem balansu w realizowaniu interesów pieszych i kierowców zobrazuje nam to przygotowana analiza ciągłości śródmiejskich traktów komunikacyjnych.

inż.

Patrycja Adamczyk

inż.

Patryk Pawluczuk

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Dostępność obszarów cichych Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego na przykładzie Lubartowa i Łęcznej.
Accessibility of quiet areas of the Lublin Metropolitan Area on the example of Lubartów and Łęczna.

Dźwięk jest nieodłącznym elementem środowiska życia. Problem hałasu dotyka przede wszystkim dużych miast, jednak jest zauważalny także w mniejszych ośrodkach. Hałas wpływa negatywnie na środowisko oraz jakość życia mieszkańców. W ostatnich latach zwraca się uwagę na obszary ciche w przestrzeniach miast. Są to miejsca, gdzie hałas związany z działaniami ludzi (przemysłowy, drogowy) nie występuje lub jest odpowiednio maskowany. Nie są też przekroczone dopuszczalne poziomy hałasu. Dyrektywa UE w sprawie hałasu w środowisku z 2002 roku zakłada, że kraje członkowskie powinny określić obszary ciche i zaproponować programy ich ochrony.

Celem niniejszej pracy jest określenie stopnia dostępu do obszarów cichych w miastach należących do Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego (LOM). Jako przedmiot badań przyjęto dwa miasta powiatowe o zbliżonej liczbie ludności, należące do LOM i oddalone od stolicy województwa o około 30km – Lubartów i Łęczną. Na podstawie dostępnej literatury, analiz przestrzennych oraz badań ankietowych podjęto próbę identyfikacji obszarów cichych oraz ich dostępności dla mieszkańców Lubartowa i Łęcznej. Wyniki przedstawiono w postaci wykresów i opracowań graficznych. W miastach należących do LOM jest zauważalna słaba dostępność do obszarów cichych. Na terenach parków lub miejsc rekreacji dźwięki antropogeniczne są słabo maskowane, co stwarza konieczność poszukiwania przez mieszkańców tych miast ciszy na terenach wiejskich, poza granicami ośrodków.

Jakub Kolak

Politechnika Krakowska

Miasto Sensoryczne. Wpływ akustyki na zdrowie mieszkańców aglomeracji
The Sensory City. The impact of acoustics on the health of agglomeration residents

W dobie nieustającego rozwoju miast, łatwo zapomnieć o jego wpływie na mieszkańców w skali jednostki. Kształtowanie przestrzeni przyjaznych, pozytywnych i dostępnych dla użytkowników jest niewątpliwym zadaniem architekta. Kolejną kwestią ważną do poruszenia jest odbiór bodźców w takich miejscach. Nadmierna ilość przyswajanych jest zagrożeniem dla zarówno zdrowia psychicznego jak i fizycznego. Niedostateczna może skutkować nie atrakcyjnością obszarów, co w skali miasta powoduje tworzenie się rejonów o bardzo zróżnicowanej aktywności. Powyższa tematyka wpływa na nieintencjonalne wybory mieszkańców, a co za tym idzie ich decyzje. Efektywnie, negatywne postrzeganie danych obszarów skutkuje wyludnieniem i opuszczaniem rejonów co wpływa na obszary życia i tendencje urbanistyczne.

Podstawowym celem pracy jest zbadanie wpływu sensorycznego na mieszkańców miast i ich wybory. Opierając się na literaturze przedmiotu oraz badaniach ankietowych wskazanie pozytywnych i negatywnych tendencji projektowych w tematyce odbioru bodźców. Ponadto określa się konieczność analizy zjawiska w obszarach wielkomiejskich.

Sobota, 04.03.2023 / Saturday, March 4th, 2023

SESJA C / C SESSION 12.25 – 13.45

Moderator:

dr inż. arch. Hanna Hrehorowicz – Gaber, prof. PK

Anna Puchacz,

Konrad Pucek

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Współautorzy :

Weronika Szymanek, Natalia Uryć, Natalia Szaniawska, Julia Byzdra, Rafał Burek, Radosław Poszytek

Rola edukacji w budowaniu świadomości ekologicznej młodzieży w Lubelskim Obszarze Metropolitalnym

The role of education in building environmental awareness among young people in the Lublin Metropolitan Area

Mniejsza praca porusza ważny problem jakim jest edukacja młodzieży w zakresie ekologii i rozwiązań proekologicznych. Studenckie Koło Naukowe planistów (SKNP) „Smart City” z Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS jest świadome jak ważny jest to proces i już od 10 lat, pod opieką dr Dagmary Kociuby prowadzi warsztaty z zakresu ekologii, planowania przestrzennego i wdrażania rozwiązań proekologicznych. W warsztatach wzięło udział 2000 uczniów z 25 szkół średnich z terenu Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego (LOM). W roku 2021 przeprowadzono warsztaty, które dotyczyły wprowadzania zieleni do miasta i podniesienia świadomości ekologicznej. W 2022 roku treść rozszerzono o zagadnienia z zakresu planowania przestrzennego i wprowadzania rozwiązań proekologicznych, energooszczędnych i inteligentnych. Niniejsza praca ma na celu zaprezentowanie wpływu działalności edukacyjnej prowadzonej przez SKNP na podniesienie świadomości ekologicznej młodzieży w Lubelskim Obszarze Metropolitalnym. W pracy wykorzystano wyniki badań ankietowych skierowanych do młodzieży biorącej i nie biorącej udziału w warsztatach. Wykazano że uczestnictwo w warsztatach znacząco wpłynęło na podniesienie świadomości ekologicznej młodzieży.

Daria Guzik,

Dominika Hyla

Politechnika Krakowska

Ekologiczna Przestrzeń Publiczna

Ecological Public Space

Temat prezentacji wpisuje się w oś tematyczną konferencji. Przestrzenie publiczne odgrywają ważną rolę podczas rozwoju miasta. Głównym założeniem idei planowania przestrzeni publicznych jest sprawienie, aby były one przyjazne ludziom, umożliwiając im swobodne i bezpieczne przebywanie. Przede wszystkim w procesie projektowania przestrzeni publicznych powinniśmy brać pod uwagę czynności i sposoby korzystania z nich przez ich przyszłych użytkowników. Należy zwrócić również uwagę, aby taka przestrzeń została zaprojektowana w zgodzie z naturą - gdyż intensywny rozwój miast wywiera coraz silniejszy wpływ na środowisko nieurbanizowane. Skupiamy się aby w nowoczesnych przestrzeniach zadbać o wprowadzanie ekologicznych rozwiązań np błękitno - zielonej infrastruktury - tj. zielone dachy i fasady czy systemy zrównoważonej gospodarki wodą deszczową - dzięki takim zabiegom nowo zaprojektowane miasta mogą przyczynić się do ograniczenia skutków zmian klimatu oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych. Te aspekty poruszymy w swojej wypowiedzi.

Zielona klasa oczami młodych

Green class through the eyes of young people

Ciągły rozwój miast wiąże się z wieloma aspektami pozytywnymi jak i negatywnymi. Ze względu na nagły rozrost miast zaczyna brakować miejsca na nowe osiedla mieszkaniowe, co za tym idzie często rezygnuje się z terenów zieleni w miastach. W Krakowie problem przeludnienia występuje również w szkołach, w których są też uczniowie z poza miasta (z aglomeracji). Odpowiedzą na te problemy w przypadku krakowskich szkół jest system "Zielona Klasa" – jako nowych przestrzeni oświatowych, które są modułową konstrukcją spełniającą zarówno potrzeby edukacyjne jak i społeczne. W przypadku podmiejskich miejscowości budownictwo modułowe umożliwia szybką i łatwą rozbudowę szkół, dzięki której dzieci, które mieszkają w mniejszych miejscowościach - poza Krakowem, będą mogły uczyć się w miejscu zamieszkania i nie będą musiały już dojeżdżać do Krakowa. Dodatkowym atutem jest możliwość zrobienia świetlic zewnętrznych, bibliotek oraz pracowni na zewnątrz. Całość systemu jest poparta diagnozą placówek edukacyjnych, badaniem potrzeb uczniów jak i nauczycieli w konkretnych sektorach edukacji, w odniesieniu do planowania przestrzeni.

Maja Sobczak-Rzewnicka

Politechnika Krakowska

Suburbia - jak postrzegają je ludzie z różnych środowisk

The Suburbs - how people from different backgrounds see them

Badanie mające na celu zwrócenie uwagi na różne punkty spojrzenia na suburbanizację zarówno przez mieszkańców stałych jak i nowo przybyłych. Potrzeby oraz problemy które są bardziej lub mniej widoczne przez ludzi.

Oliwia Mędlowska

Politechnika Krakowska

Współczesne problemy ochrony i utrzymania terenów zieleni w aglomeracjach miejskich

Contemporary problems of protection and maintenance of green areas in urban agglomerations

Magdalena Brągiel

Kamil Chowaniec

Politechnika Krakowska

Problemy współczesnych systemów urbanistycznych - miasto kompaktowe w obliczu eksurbanizacji

Problems of contemporary urban systems - the compact city in the face of exurbanisation

Niekontrolowany rozwój miast to ekspansja miasta lub obszaru metropolitalnego na pobliskie obszary wiejskie i półwiejskie. Jest to zjawisko, które występuje w wielu częściach świata i ma zarówno pozytywne, jak i negatywne aspekty. Eksurbanizacja ma szereg niepożądanych skutków dla środowiska i zdrowia ludzi. Niekontrolowany rozwój miast prowadzi do nasilenia efektu miejskiej wyspy ciepła, kiedy miasta stają się cieplejsze niż otaczające je obszary wiejskie. Ograniczając negatywne skutki eksurbanizacji, miasta staną się lepszym miejscem do życia dla wszystkich.

Zwarte miasto to obszar miejski, w którym gęstość zaludnienia jest wysoka, tworząc gęstą i efektywną przestrzeń sprzyjającą zdrowemu życiu i zrównoważonemu rozwojowi. Ponadto są często postrzegane jako sposób na zmniejszenie wpływu rozwoju miejskiego na środowisko i uczynienie miast bardziej przyjaznymi do życia. Oprócz korzyści ekonomicznych i środowiskowych, zwarte miasta mogą przynosić korzyści społeczne i zdrowotne. Bliskość udogodnień i usług oznacza również, że ludzie mogą szybciej i łatwiej uzyskać dostęp do potrzebnych im zasobów.

Miasta kompaktowe zdają się bardziej odpowiadać na potrzeby pojedynczej jednostki w zestawieniu do eksurbanizacji, która pozornie także stara się sprostać tym wymaganiom. Jednakże jest jedynie wynikiem względów ekonomicznych takich jak; brak alternatyw mieszkaniowych w miastach oraz bardzo wysokich kosztów życia, które sprzyjają temu zjawisku.

Daniel Nowak

Politechnika Krakowska

Osiedla łańcowe

Settlements complexes in a field system

Dzmitry Nikitsin

Politechnika Krakowska

Rozwój Zrównoważony a Suburbanizacja
Sustainable development versus suburbanization

mgr inż. arch.

Piotr Hetmańczyk

Politechnika Świętokrzyska

**Lex Deweloper w Kielcach. Suburbanizacja i obniżanie odporności miasta-
podsumowanie 4 lat obowiązywania ustawy o ułatwieniach w przygotowaniu i
realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących**

**Lex Developer in Kielce. Suburbanization and lowering the city's resilience - a
summary of the 4 years of the Act on Facilitating the Preparation and
Implementation of Housing Investments and Accompanying Investments.**

W 2018 roku Rząd Polski, pomimo protestów środowisk fachowych, wprowadził w życie tzw. Specustawę Mieszkaniową, w założeniu mającą ułatwić realizację inwestycji mieszkaniowych. Niniejszy artykuł ma na celu analizę rzeczywistych skutków 4 lat obowiązywania przedmiotowej Ustawy, w szczególności w kontekście jej wpływu na odporność miasta Kielce, procesy suburbanizacji, ale też potencjalny wpływ na akty planistyczne uchwalane w przyszłości. Ocenie zostanie poddany również zagwarantowany zapisami Ustawy udział społeczeństwa w procedurze ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej. Na zakończenie przedstawione zostaną wnioski z przeprowadzanych analiz.

Sobota, 04.03.2023 / Saturday, March 4th, 2023

SESJA D / D SESSION 14.00 – 15.30

Moderator:

dr inż. arch. Hanna Hrehorowicz – Gaber, prof. PK
dr hab. inż. arch. Matylda Wdowiarz-Bilska, prof. PK

inż. arch.

Bernard Dorosz

Politechnika Poznańska

Model miasta XXQ

XXQ city model

Rozwój zrównoważony miast jest powszechnie podejmowanym tematem. W artykule przedstawiona została koncepcja modelu rozwoju miasta XXQ. Jest ona odpowiedzią na problematykę związaną ze zrównoważonym rozwojem istniejących ośrodków miejskich. Przedstawione zostały wymagania i oczekiwania, jakie należy postawić, wymagając od organów rządzących pracy nad odpowiednim rozwojem przestrzeni miejskiej. W artykule został przeanalizowany model XXQ wraz z jego genezą. Zawarte zostały przede wszystkim możliwości wprowadzenia danego modelu do realnego rozwoju miasta, tak aby wskazać kierunki i metody działania, zapewniające nowoczesne podejście do tematu zrównoważonego rozwoju. Omawiany model rozwoju miasta przedstawia konkretną charakterystykę funkcjonowania, a także wyróżnia czynniki mające realny wpływ na działania i rozwój przestrzeni miejskiej oraz metropolitalnej. W artykule została także przedstawiona charakterystyka oraz główne cechy zrównoważonego rozwoju, wskazując na problemy, które napotyka się, podczas prób znalezienia odpowiedniego, nowoczesnego rozwiązania. Przedstawiony model XXQ jest odpowiedzią na problematykę, która pojawia się podczas rozważania nad obecnymi problemami w rozwoju i rozbudowie miast.

Anna Nalborczyk

Politechnika Krakowska

Inteligentne i energooszczędne rozwiązania we współczesnym mieście
Smart and energy-saving solutions in the modern city

Poster obejmować będzie zagadnienia z zakresu inteligentnych, a zarazem energooszczędnych rozwiązań we współczesnych miastach. Zawierać będzie także elementy z zakresu ekologii, która to bezpośrednio łączy się z powyższymi tematami. Z racji swojego charakteru poster będzie obrazował zarówno w sposób graficzny jak i opisowy powyższą problematykę. Realizując tą pracę zależy nam na wskazaniu innowacyjnych środków, które można wpleść w tkankę miejską oraz na skupieniu uwagi odbiorcy na istotę ich powiązań. Wspomniana tematyka jest dość znacząca z punktu widzenia aktualnej sytuacji na światowym rynku energetyki.

mgr inż. arch.

Michał Kiszkielis

Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

Przestrzeń ekopozytywna w mieście

Eco-positive space in the city

Artur Tomaszek

Politechnika Krakowska

Tokio jako Smart City – czego możemy się nauczyć od największej aglomeracji?
Tokyo as a Smart City - what can we learn from the biggest agglomeration?

Tokyo as a first Asia's megacity is a unique example of place where tradition mixes with ultramodern solutions, from skyscrapers to historic temples and sculptures, and the most punctual approach of government for future planning. As the biggest existing agglomeration, this capital city can help us understand modern problems and its solutions connected to huge growth of space and number of inhabitants.

Anja Pivaš

University of Ljubljana

**Zrównoważona mobilność w osiedlach quasi-miejskich – przypadek Bohinjskiej
Bistricy**

Sustainable mobility in semi-urban settlements- the case of Bohinjska Bistrica

Teja Golob

University of Ljubljana

Projekt dzielnicy Bohinjska Bistrica w oparciu o tradycyjne zasady rozplanowania wsi i organizację przestrzeni wspólnych.

Design of Bohinjska Bistrica neighbourhood based on traditional village layout principles and organization of community spaces.

mgr inż arch.

Klaudia Nachman

Politechnika Krakowska

Współczesne tendencje projektowania jednostek osadniczych. Studium przypadku projektu miasteczka West Carclaze w Wielkiej Brytanii

Contemporary tendencies in designing of settlement units. A case study of Garden-Village West Carclaze in Great Britain

Fundamentalnym celem projektowania współczesnych jednostek osadniczych jest zapobieganie niekontrolowanemu rozrastaniu się niespójnej zabudowy podmiejskiej. Działanie to jest niezbędne, aby zachować porządek przestrzenny terenów zurbanizowanych. W dobie globalnego kryzysu ekologicznego i energetycznego niezbędne jest nowe podejście do projektowania, które uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju z naciskiem na niezwykle ważny aspekt ekologii. Współczesne projekty Garden-Village realizowane w Wielkiej Brytanii to odpowiedź na potrzebę uporządkowania przestrzeni miejskich oraz poprawę warunków życia człowieka jednoczesnym poszanowaniem środowiska.

A fundamental aim of designing contemporary settlement units is to prevent the uncontrolled sprawl of incoherent suburban development. This action is necessary to maintain the spatial order of urbanized areas. A new approach to design that considers the principles of sustainability with an emphasis on the extremely important aspect of ecology is necessary in this age of global environmental and energy crisis. Contemporary Garden-Village projects in the UK respond to the demands of organizing urban space and improving people's living standards simultaneously respecting the environment.

mgr

Paweł Smoliński

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Współautorzy :

dr hab. Jadwiga Biegańska; prof. UMK

dr hab. Stefania Środa-Murawska; prof. UMK

mgr Leszek S. Dąbrowski;

dr hab. Elżbieta Grzelak-Kostulska; prof. UMK

Badanie ex post na nowoczesnym osiedlu mieszkaniowym w Polsce – studium przypadku miasta Torunia

Ex-post survey in a modern residential area in Poland – case study of Toruń city, Poland

In terms of the number of housing units put into use in 2020, Poland was overtaken only by France and Germany. The new housing estates are to meet the liberal assumptions of the housing policy with an emphasis on ecological solutions.

Society pressure but also effective marketing cause consumer choices to be determined by the growing level of ecological awareness. This can be accompanied by greenwashing, where companies mislead consumers about their supposedly good eco-practices and corporate social responsibility.

In this context, noteworthy is Jar Housing Estate (Toruń, Poland), which due to the predominance of green areas and a rational approach to space, was supposed to be an ideal place to live, but what is the reality?

The aim of the study was to confront planning assumptions with realizations. As a result of the study, we obtained a spatial and functional image of the housing estate seen from the perspective of its users - residents.

The Khoa Nguyen

Hungarian University of Agriculture and Life Science

Analiza, ocena i wytyczne dla miejscowości Hamernia, Kraków, Polska

Analysis, Evaluation and Guideline of Hamernia, Krakow, Poland

Karolina Świst

Politechnika Krakowska

**Proekologiczne, energooszczędne i inteligentne rozwiązania w aglomeracji
miejskiej. Zapobieganie negatywnym skutkom klimatycznym spowodowanym
zjawiskiem suburbanizacji na przykładzie Singapuru**

Pro-ecological, energy-saving and intelligent solutions in the urban
agglomeration. Preventing negative climatic effects caused by the phenomenon of
suburbanization on the example of Singapore

Anna Stachowicz

Politechnika Krakowska

Agritecture - sztuka, nauka i biznes integrowania rolnictwa ze środowiskiem zabudowanym

Agritecture - The art, science and business of integrating agriculture into the built environment

The main purpose of the presentation titled "Agritecture – the art, science and business of integrating the agriculture into the built environment" is to zoom out the importance of this trend in modern engineering, science, agriculture, architecture and urban planning, as it can be one of the most important directions for the future of not only the mentioned branches, but for the whole modern society.

The presentation consists of a short introduction to the topic, with an explanation of what exactly is Agriculture and where did it come from, components that created that idea, and the way that they fuse with each other, an explanation of how agritecture can help the modern society and how important it is in terms of the present and the future. There will be also some examples of the most relatable, attractive and worth mentioning agritectural projects.

Agritecture is the century's evolving art and culture of unanimously blending architecture and agriculture. It is defined by an absolute integration and a fresh lens to view agriculture and urban farming from an architectural perspective. Agritecture is a relatively new term, but its roots travel all along with green-conscious cities and communities. It can be interlaced within the building through vertical farming that amplifies the green density and plant growth. Agritecture can also be found on the outside, in living walls, rooftop gardens, green staggered terraces, and more. Breath is the driving force of life. And this grey-green decoupage of agriculture melting into architecture will go a long way in turning our structures into breathing spaces.

ORGANIZERS:

Matylda Wdowiarz-Bilska,
PhD., D.Sc. Eng. Arch. Univ. Prof. CUT
Chairman of the Conference Office

Rafał Blazy,
PhD., D.Sc. Eng. Arch. Univ. Prof. CUT
Chairman of the Scientific Council
Director of the Department of Spatial
Planning, Urban and Rural Design

Conference Organising Office:

Rita Łabuz, PhD. Eng. Arch.
Aneta Synowiec, PhD. Eng. Arch.
Mariusz Łysień, PhD. Eng. Arch.
Alicja Hrehorowicz-Nowak, M.Sc. Eng. Arch.
Maciej Jagielak, M.Sc. Eng. Arch.